

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **geografia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **27-28 listopada 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	40
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	46
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	49
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	51

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Michał Kozakiewicz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA
2. dr hab. Zbigniew Podgórski, ekspert PKA
3. prof. dr hab. Małgorzata Sekułowicz, członek PKA
4. mgr inż. Krystyna Piecuch, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Agata Andrzejczyk, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Agnieszka Socha-Woźniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Polska Komisja Akredytacyjna po raz piąty oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów.

Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2017/2018, przyznając ocenę pozytywną uchwałą nr 411/ 2018 z dnia 9 lipca 2018 r. w sprawie oceny programowej na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Wizytacja w bieżącym roku akademickim została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, w tym funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o Ziemi i środowisku (dyscyplina wiodąca) – 57%; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 43 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów /180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60 godz./3 ECTS; 150 godz./9 ECTS - dla studentów wybierających przedmioty z zakresu <i>geografia nauczycielska</i>	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	--	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	6	--
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2418 godz.; 2437 godz. – dla studentów wybierających przedmioty z zakresu <i>geografia nauczycielska</i>	--
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	97 ECTS 98 ECTS - dla studentów wybierających przedmioty z zakresu <i>geografia nauczycielska</i>	--
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	106 ECTS	--

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	74 ECTS; 65 ECTS - dla studentów wybierających przedmioty z zakresu <i>geografia nauczycielska</i>	--

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o Ziemi i środowisku (dyscyplina wiodąca) – 57%; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna – 43%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 sem. /120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie przewidziano w programie	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	--	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	35	--
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1607 godz.	--
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	63 ECTS	--
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	80 ECTS	--

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	71 ECTS	--

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, wpisując się w politykę jakości tej Uczelni. Strategia rozwoju Uczelni obejmuje cztery najważniejsze obszary: naukę i sztukę, edukację, przedsiębiorczość oraz dynamiczną integrację i współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W obszarze nauka i sztuka celem strategicznym jest prowadzenie działalności w dyscyplinach naukowych o wysokim znaczeniu poznawczym i społecznym, umiędzynarodowienie badań naukowych oraz wspieranie rozwoju naukowego pracowników i doktorantów. W obszarze edukacja celem strategicznym jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz zbudowanie atrakcyjnej oferty edukacyjnej. W obszarze przedsiębiorczości Uczelnia za priorytet uznaje szeroko zakrojoną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, współpracując z podmiotami zewnętrznymi. W obszarze dynamiczna integracja i współpraca z otoczeniem celem strategicznym jest podejmowanie działań stymulujących rozwój gospodarki opartej na wiedzy m.in. w ramach współpracy z władzami miasta i regionu. Realizacji celów strategicznych sprzyja aktualna oferta dydaktyczna kierunku geografia, która obejmuje trzyletnie studia pierwszego stopnia (licencjackie) oraz dwuletnie studia stacjonarne drugiego stopnia (magisterskie). W koncepcji kształcenia założono, że studenci studiów pierwszego stopnia w ciągu 6 semestrów nauki mają zdobyć atrakcyjny zawód i jak największy zasób praktycznych umiejętności z zakresu nauk o Ziemi i geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, a absolwenci tych studiów będą posiadali m.in. praktyczne przygotowanie do wykonywania pracy w charakterze wysoko kwalifikowanych pracowników jednostek samorządu terytorialnego różnego szczebla (urzędy miasta, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie, urzędy gminy, starostwa powiatowe), inspektoratów ochrony środowiska, firm i instytucji wykorzystujących systemy informacji geograficznej (GIS), przedsiębiorstw geodezyjno-kartograficznych, biur planowania przestrzennego, regionalnych organizacji turystycznych i innych podmiotów turystycznych (np. oddziałów PTTK, biur podróży, agencji turystycznych). Z kolei student studiów drugiego stopnia w ciągu 4 semestrów nauki nabywa poszerzoną i pogłębioną wiedzę geograficzną z zakresu nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, a absolwent będzie posiadał przygotowanie do pracy zawodowej i naukowej m.in. do wykonywania specjalistycznych opracowań dotyczących diagnozy, oceny i prognozy stanu środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego jednostki administracyjnej. Wyszczególnione w koncepcji kształcenia miejsca i perspektywy zatrudnienia absolwentów tych studiów nie różnią się zasadniczo od wskazanych dla absolwentów studiów pierwszego stopnia. Z kolei dość wyraźnie wykazano różnice w możliwości dalszego rozwoju zawodowego absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia. Tym niemniej w opisie sylwetki absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia występują

podobieństwa, a przez to nie w pełni różnicują one zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne adekwatnie do poziomu studiów, chociaż oddają specyficzny charakter kierunku geografia. Rekomenduje się zatem uwzględnienie w koncepcji kształcenia na kierunku geografia opisu sylwetki absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia jednoznacznie różnicujących poziomy kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek geografia został przyporządkowany tj. nauki o Ziemi i środowisku (57%) – dyscyplina wiodąca oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (43%). Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych jest poprawne.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia na kierunku geografia – mające cechy kształcenia interdyscyplinarnego – są ściśle związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Świadczą o tym zarówno podejmowane w Uczelni problemy badawcze z zakresu nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, a także dorobek naukowy poparty publikacjami nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku geografia. Uczelnia posiada nowoczesną specjalistyczną aparaturę badawczą, umożliwiającą prowadzenie unikatowych badań eksperymentalnych (z zakresu m.in. geografii oraz ochrony środowiska, astronomii, chemii, fizyki), wraz z centrum obliczeniowym pozwalającym na prowadzenie badań symulacyjnych w zakresie matematyki i statystyki oraz badań interdyscyplinarnych opartych na analizie danych i modelowaniu matematycznym. Rady Naukowe na Wydziale Nauk Ścisłych i Przyrodniczych posiadają uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinach: nauki chemiczne (A), nauki biologiczne (B+), nauki fizyczne (B+), nauki o Ziemi i środowisku (B+), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (B+).

W koncepcji i celach kształcenia nie odzwierciedlono w pełni ich zorientowania na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy (wyszczególnienie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz wskazanie potencjalnych miejsc zatrudnienia absolwentów nie rozwiązuje problemu wyraźnego zorientowania koncepcji kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego). Uczelnia ogólnie wspomina o: „poszerzaniu oferty dydaktycznej dostosowanej do potrzeb rynku pracy”, „dostosowaniu modelu kształcenia do obecnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy oraz otoczenia społeczno-gospodarczego”, „intensyfikowaniu współpracy z władzami miasta i regionu, oraz [...] otwartości na potrzeby gospodarki opartej na wiedzy”, czy też prowadzeniu w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym konsultacji w zakresie zasadności kształcenia na kierunku geografia oraz kształtu programu studiów. Nie jest to jednak rzeczowy opis zorientowania koncepcji i celów kształcenia na kierunku geografia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy, co dowodzi organizacji kształcenia na kierunku z intuicyjną identyfikacją tych potrzeb i uwzględnieniem innych uwarunkowań (np. kadrowych, infrastrukturalnych, rekrutacyjnych). Rekomenduje się opracowanie koncepcji kształcenia na kierunku geografia z uwzględnieniem wyraźnego zorientowania na zmieniające się dynamicznie potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku mają zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni. Pierwszą grupę tworzą pracownicy Uczelni uczestniczący w procesie dydaktycznym, ale także władze Uczelni, organy samorządowe Uczelni, studenci i pracownicy. Do grupy interesariuszy zewnętrznych zaliczane są krajowe i regionalne instytucje administracji centralnej i samorządowej, podmioty zatrudniające absolwentów kierunku geografia.

Interesariusze są w sposób ciągły włączeni w tworzenie i realizację procesu dydaktycznego, ale ich wpływ jest słabo udokumentowany.

W koncepcji i celach kształcenia od roku 2018 uwzględnia się nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające z tego uwarunkowania. Pomimo, że wcześniej nie miały one nadrzędnego znaczenia, o tyle obecnie zapewniają one w coraz większym stopniu kreatywność oraz otwarcie na postęp naukowy i techniczny, a także uwzględniają uwarunkowania i konsekwencje bezpośrednio wynikające z ich stosowania. Formę e-learningu stosuje się pomocniczo do realizacji dwóch zajęć na studiach pierwszego stopnia oraz ośmiu na studiach drugiego stopnia.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Na poziomie studiów pierwszego stopnia uwzględniają one wiedzę (11 efektów), umiejętności (10 efektów) i kompetencje społeczne (3 efekty) oraz na poziomie studiów drugiego stopnia odpowiednio: 14, 13 i 3 efekty (zdefiniowano je również dla studiów pierwszego stopnia w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela geografii – to odpowiednio: 15, 18 i 7 efektów. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia dotyczą: zdobycia podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu Nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, objętych programem studiów (GEO1A_W02, GEO1A_W04, GEO1A_W08, GEO1A_U02, GEO1A_U06); zdobycia wiedzy i umiejętności z zakresu metodologii badań, w tym technik i narzędzi badawczych służących do samodzielnego pozyskiwania danych o środowisku geograficznym oraz krytycznej ich oceny (GEO1A_W01, GEO1A_W06, GEO1A_U01, GEO1A_U03, GEO1A_U04, GEO1A_U08); zdobycia wiedzy i umiejętności w zakresie geografii fizycznej, geografii społeczno-ekonomicznej i geografii regionalnej w stopniu pozwalającym na prawidłowe rozumienie relacji między elementami środowiska przyrodniczego, społecznego i gospodarczego (GEO1A_W05, GEO1A_W09, GEO1A_W11, GEO1A_U06); posługiwania się literaturą fachową w języku polskim i angielskim (GEO1A_W07, GEO1A_U03, GEO1A_U09); nabycia umiejętności syntezy i analizy informacji uzyskanych z literatury naukowej (GEO1A_U05). Z kolei kluczowe efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia traktują o: zdobyciu pogłębionej wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania odpowiednich metod badawczych (trenowych, laboratoryjnych) w celu poznania i interpretowania przebiegu zjawisk i procesów oraz relacji między komponentami przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi w przestrzeni geograficznej (GEO2_W02, GEO2_W04, GEO2_W05, GEO2_W11, GEO2_U02, GEO2_U07, GEO2_U08, GEO2_U09); zdobyciu wiedzy i umiejętności posługiwania się metodami i technologiami informacyjnymi, statystycznymi do modelowania zjawisk i procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym, społecznym i gospodarczym oraz prezentacji uzyskanych wyników (GEO2_W06, GEO2_W07, GEO2_U06, GEO2_U08); zdobyciu wiedzy i umiejętności w zakresie diagnozy, oceny i prognozy stanu środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego jednostek przestrzennych (GEO2_W09, GEO2_W12, GEO2_U05, GEO2_U07); znajomości języka angielskiego w stopniu niezbędnym do rozumienia tekstów popularnonaukowych i naukowych w zakresie studiowanego kierunku (GEO2_U12).

Kierunkowe efekty uczenia się co do zasady uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Efekty uczenia się, chociaż lokujące kierunek w zakresie zainteresowań geografii, w nielicznych przypadkach zdefiniowano w niewielkim stopniu akcentując lub pomijając różnice pomiędzy poziomem 6 i 7 PRK. Zdefiniowanie tych efektów w kilku przypadkach nie uwzględnia służących precyzyjnemu rozróżnieniu poziomów 6 i 7 PRK zwrotów: „w zaawansowanym stopniu” i „w pogłębionym stopniu” np. „definiuje podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności

intelektualnej i prawa autorskiego oraz możliwości korzystania z istniejących opracowań” (GEO1A_W07) vs. „charakteryzuje zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego” (GEO2A_W08); „charakteryzuje struktury geografii społeczno-ekonomicznej, jej miejsce w systemie nauk i relacje do innych nauk oraz specyfikę, genezę i rozwój” (GEO1A_W08) vs. „wyjaśnia różnorodność struktur i instytucji społeczno-ekonomicznych, politycznych oraz ich elementów” (GEO2A_W10). Przykładem kierunkowego efektu uczenia się na studiach pierwszego stopnia zdefiniowanego z uwzględnieniem jedynie podstawowego stopnia zaawansowania zakładanej do nabycia wiedzy, podczas gdy w ramach 6 poziomu PRK wymagany jest stopień zaawansowany w odniesieniu do podstawowej wiedzy ogólnej oraz wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej właściwej dla geografii jest efekt „opisuje metodologię badań oraz podstawowe teorie w zakresie nauk geograficznych oraz wyjaśnia podstawowe terminy i pojęcia dotyczące poszczególnych dyscyplin geograficznych” (GEO1A_W01). Zdarzają się kierunkowe efekty uczenia się, które nie są specyficzne dla kierunku geografia, odpowiadając wymogom wielu innych kierunków studiów np. „pracuje w zespole przyjmując w nim różne role, krytycznie ocenia własną rolę w grupie” (GEO1A_U10), „formuluje opinie, komunikuje się i prowadzi debaty na tematy związane z wybraną specjalnością według określonych zasad metodologicznych, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, doбором wiarygodnych materiałów źródłowych i zachowaniem praw autorskich” (GEO2A_U10). Rekomenduje się zdefiniowanie kierunkowych efektów uczenia w sposób pozwalający na precyzyjne zróżnicowanie poziomów studiów i jednoznaczną ich identyfikację w ramach kierunku studiów geografia.

Zdefiniowane efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, odnoszą się do geografii jako kierunku interdyscyplinarnego, zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia. Pomimo nielicznie występujących usterek będących przedmiotem rekomendacji, efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w geografii, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej, do których kierunku został przyporządkowany. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze niezbędne w naukach geograficznych o czym świadczy chociażby wyraźna przewaga ilościowo-jakościowa efektów typowych dla profilu ogólnoakademickiego. Uwzględniają one również komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 (studia pierwszego stopnia) i B2+ (studia drugiego stopnia) oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się znajdują odzwierciedlenie w kartach zajęć i grup zajęć, zawierających m.in.: efekty uczenia się zdefiniowane dla każdego zajęcia i grup zajęć z ich odniesieniem do efektów kierunkowych. Szczegółowe efekty uczenia się sporządzono dla poszczególnych zajęć znajdujących się w programie studiów i zamieszczono je w przygotowanych według jednolitego wzoru kartach zajęć. Dla każdego zajęcia sformułowano cele, opisano treści programowe ze wskazaniem formy zajęć oraz opis efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które odniesiono do efektów kierunkowych. Transparentnie zaprezentowano również sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć i grup zajęć (egzamin ustny lub pisemny, kolokwium, projekt, aktywność na zajęciach, praca własna, praca w grupie i inne), a także kryteria oceny stopnia osiągania tych efektów. Ponadto, w kartach zajęć określono stosowane metody dydaktyczne, wykaz literatury oraz bilans punktów ECTS w podziale na zajęcia realizowane przy bezpośrednim udziale nauczycieli akademickich i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć oraz studentów. Powoduje to, że efekty uczenia się - zarówno kierunkowe jak i określone dla zajęć i grup zajęć - są możliwe do

osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

W odniesieniu do kształcenia nauczycieli koncepcja oraz cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i polityką jakości. Prawidłowo zostały umieszczone w dyscyplinie. Uwzględniają też postęp w obszarze działalności nauczycielskiej. Są w pełni zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego w obszarze edukacyjnym. Efekty uczenia się w pełni dostosowano do wymagań standardu przygotowującego do kształcenia nauczycieli, zgodnie z załącznikiem nr 1. standardu z dnia 25 lipca 2019 r. Zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się. Ponadto są zgodne z koncepcją kształcenia i dostosowane do profilu ogólnoakademickiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia wpisują się w strategię i politykę jakości Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, mieszczą się też w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli wpływ na sformułowanie koncepcji i celów kształcenia. W koncepcji i celach kształcenia uwzględniono potrzeby kreatywnej otwartości studenta na nowe techniki i narzędzia, a także są one zapewnione w czasie faktycznej realizacji programu studiów.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim oraz co do zasady zróżnicowane są poziomy kształcenia w odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w naukach o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej, do których kierunku jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej, a także komunikowanie się w języku obcym, adekwatnie do poziomu studiów. Osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się jest możliwe, a tym samym można stworzyć skuteczny system ich weryfikacji.

Efekty uczenia się w pełni dostosowano do wymagań standardu przygotowującego do kształcenia nauczycieli, zgodnie z załącznikiem nr 1. standardu z dnia 25 lipca 2019 r. Zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się. Ponadto są zgodne z koncepcją kształcenia i dostosowane do profilu ogólnoakademickiego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na kierunku geografia zostały ustalone na podstawie efektów uczenia się specyficznych dla zajęć i grup zajęć oraz powiązania z kierunkowymi efektami uczenia się, a także przy ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których został on przyporządkowany zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Treści programowe – pomimo istnienia wcześniej wykazanych niedoskonałości w sformułowaniu kilku efektów uczenia się – są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Treści programowe kierunku studiów geografia wynikają ze stosownych uchwał Senatu UJK i są ściśle powiązane ze zdefiniowanymi kierunkowymi efektami uczenia się. Na studiach pierwszego stopnia obejmują one treści kształcenia ogólnego (np. *język obcy, techniki informacyjno-komunikacyjne, ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego, przedsiębiorczość*, zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych, zajęcia do wyboru w zakresie wsparcia w procesie uczenia się), zajęcia podstawowe i kierunkowe (np. *podstawy geografii, astronomiczne podstawy geografii, systemy informacji geograficznej, historia myśli geograficznej, fizyka i chemia Ziemi, statystyka, ekonomia, geologia, kartografia i topografia, meteorologia i klimatologia, hydrologia i oceanografia, geomorfologia, gleboznawstwo i geografia gleb, geografia osadnictwa, geografia ekonomiczna, geografia społeczna, geografia polityczna, geografia regionalna Polski, geografia fizyczna Polski, geografia ekonomiczna Polski, geografia fizyczna świata, geografia ekonomiczna świata, geografia regionalna świata, kształtowanie i ochrona środowiska, gospodarka przestrzenna, teledetekcja środowiska, seminarium dyplomowe oraz kilkanaście różnych zajęć terenowych: kartografia i topografia, geologia, regionalna Polski – region świętokrzyski, meteorologia, hydrologia, geomorfologia, gleboznawstwo, geografia społeczna, geografia gospodarcza*), zajęcia do wyboru (12 zajęć z zakresu tzw. geografii nauczycielskiej, 11 zajęć z zakresu geografii ogólnej, 7 zajęć poszerzających zainteresowania studentów), a także praktyki zawodowe oraz praktyka realizowana w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela geografii. Na studiach drugiego stopnia są to zajęcia obejmujące treści kształcenia ogólnego (np. *lektorat języka obcego*, zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych, zajęcia do wyboru w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się), zajęcia podstawowe i kierunkowe (np. *metodologia badań geograficznych, globalne problemy geografii fizycznej, ewolucja środowiska przyrodniczego, globalne problemy geografii społeczno-ekonomicznej, wyzwania energetyczne świata, geoekologia, biogeografia, ocena środowiska przyrodniczego, ekologia krajobrazu, modelowanie przestrzeni geograficznej, GIS w praktyce, historia odkryć geograficznych, przestrzeń geograficzno-kulturowa regionu świętokrzyskiego, kompleksowe badania środowiska – ćwiczenia terenowe*), zajęcia do wyboru (np. trzy zajęcia z zakresu przygotowania i złożenia pracy magisterskiej) osiem zajęć z zakresu geografii i gospodarki przestrzennej, osiem zajęć z zakresu geografii stosowanej, osiem zajęć z zakresu turystyki międzynarodowej, osiem zajęć z zakresu gospodarki turystycznej oraz zajęcia rozszerzające zainteresowania studentów). Zaproponowany układ zajęć odzwierciedla stopniowanie trudności oraz progresję w pogłębianiu wiedzy w stopniu zaawansowanym i nabywaniu umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Realizacja programu studiów nie spełnia kryteriów zawartych w rozporządzeniu z dnia 25 lipca 2019 r. W grupie zajęć, w ramach których student osiąga szczegółowe efekty uczenia się nie ma zajęć z pedagogiki. To przekłada się na brak treści zawartych w programie dotyczących klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka w kontekście wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia. W związku z brakiem zajęć z pedagogiki zabrakło podstaw filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej z omówieniem specyfiki głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących. Zaleca się zatem przekształcenie programu studiów tak, aby w grupie zajęć z bloku psychologiczno-pedagogicznego znalazły się treści, które powinny dotyczyć pedagogiki ogólnej.

Nie ma treści pozwalających na osiągnięcie efektów uczenia się dotyczących roli nauczyciela i wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów. Zabrakło treści dotyczących systemu oświaty w tym celów i funkcjonowania oraz organizowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Nie ma treści dotyczących alternatywnych form edukacji. Nie ma też treści odnoszących się do metod nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych wspomagających nauczanie. To spowodowało, że absolwenci kierunku nie uzyskują umiejętności właściwego obserwowania sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Przełoży się to na brak umiejętności wykorzystywania wiedzy pedagogicznej pozwalającej na umiejętność rozwiązywania problemów wychowawczych i edukacyjno-wychowawczych. Tym samym nie nabędą umiejętności adekwatnego do sytuacji dobierania i tworzenia materiałów dydaktycznych uwzględniając zróżnicowane potrzeby uczniów, a także rozwijania kreatywności i umiejętności samodzielnego i krytycznego myślenia uczniów. Brak treści uwzględnionych powyżej w zakresie wiedzy skutkuje brakiem możliwości nabycia przez studentów i absolwentów kierunku geografia umiejętności odpowiedzialnego organizowania pracy szkoły.

W programie studiów prawidłowo oszacowano zarówno czas trwania studiów jak i nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów. Program studiów pierwszego stopnia jest realizowany przez 6 semestrów i obejmuje 4576 godzin na studiach stacjonarnych. Do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się na studia pierwszego stopnia wymaga się od studenta uzyskania 180 punktów ECTS. Kształcenie na studiach drugiego stopnia realizowane jest w trakcie 4 semestrów i obejmuje 3046 godzin. Do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się wymaga się od studenta uzyskania 120 punktów ECTS. Zapewnione jest osiągnięcie przez osoby studiujące wszystkich efektów uczenia się.

Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 2418, a w przypadku osób studiujących wybierających przedmioty z zakresu tzw. geografii nauczycielskiej jest to 2437 godzin. Na studiach drugiego stopnia jest to 1607 godzin realizowanych w tzw. bezpośrednim kontakcie. Liczbę godzin zajęć, o których mowa wcześniej, klarownie zaprezentowano zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia. Prawidłowo ustalono liczbę godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, zapewniając osiągnięcie przez osoby studiujące efektów uczenia się, a liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach tych zajęć jest zgodna z wymaganiami.

Sekwencja zajęć i ich formy (np. wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminarium), pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się, przy transparentnie wyszczególnionych nakładach pracy własnej studenta w ramach bilansu punktów ECTS.

Liczba punktów ECTS dla zajęć do wyboru na studiach pierwszego stopnia wynosi 74, a na studiach drugiego stopnia jest to 71 punktów ECTS. Zapewniono zatem na studiach pierwszego stopnia zajęcia do wyboru w wymiarze minimum 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów zgodnie z przepisami rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów. Na studiach pierwszego stopnia studenci mają możliwość wyboru między dwoma grupami zajęć. Pierwszą grupę stanowią zajęcia rozszerzające

zainteresowania w zakresie geografii ogólnej – obejmuje 12 zajęć (35 ECTS), w tym praktykę zawodową (75 godz., 3 ECTS). Druga grupa zajęć związana jest z zakresem przygotowania do zawodu nauczyciela geografii (32 ECTS). Ponadto studenci studiów pierwszego stopnia mają możliwość wyboru 7 z 14 proponowanych zajęć z bloku poszerzającego ich zainteresowania za łącznie 14 ECTS (w III semestrze: *współczesne problemy ochrony środowiska* lub *sozologia*, *GIS w geografii fizycznej* lub *GIS w geografii ekonomicznej*; w IV semestrze: *fizjografia miast* lub *fizjografia terenów wiejskich*, *krajoznawstwo szkolne* lub *turystyka szkolna*; w V semestrze: *ekoturystyka* lub *geoturystyka*, *geografia Bliskiego Wschodu* lub *geografia wybranych krajów Ameryki Łacińskiej*; w VI semestrze: *rzeki świata* lub *integracja europejska*).

Na studiach drugiego stopnia studenci mają możliwość wyboru spośród czterech grup zajęć rozszerzających zainteresowania (każda po 8 zajęć za 27 ECTS): pierwszej – w zakresie geografii z gospodarką przestrzenną, drugiej – w zakresie geografii stosowanej, trzeciej w zakresie turystyki międzynarodowej i czwartej w zakresie gospodarki turystycznej. Ponadto studenci studiów drugiego stopnia w semestrze drugim i trzecim mają możliwość wyboru 4 z 28 proponowanych zajęć z bloku poszerzającego ich zainteresowania, co daje 12 ECTS. Wybozem objęte są zajęcia w zestawach dla II semestru (np. zestaw I: *zjawiska krasowe*, *oceany świata*, *środowisko wodne województwa świętokrzyskiego*, *wulkany świata*, *czwartorzęd regionu świętokrzyskiego*, *uwarunkowania przyrodnicze turystyki*, *społeczne skutki rozwoju turystyki międzynarodowej*; zestaw II: *tożsamość regionalna*, *percepcja przestrzeni geograficznej*, *mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000*, *zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym*, *georóżnorodność - aspekt środowiskowy, kulturowy i prawny*, *uwarunkowania kulturowe turystyki*, *turystyka szkolna*) oraz semestru III (zestaw I: *GIS jako narzędzie analizy środowiska*, *systemy ziemskiej lokalizacji GPS*, *alternatywne źródła energii*, *metody analizy przestrzennej*, *wizualizacja danych w badaniach geograficznych i naukach pokrewnych*, *turystyka kontrowersyjna*, *turystyka historyczna*; zestaw II: *miasta globalne*, *sieciowe systemy miast*, *konwencjonalne źródła energii*, *turystyka pielgrzymkowa*, *metody laboratoryjne w badaniach geograficznych i środowiskowych*, *archeoturystyka*, *turystyka niskokosztowa*).

Ponadto, osoby studiujące dokonują wyboru specjalizacji dyplomowej na czwartym semestrze studiów pierwszego stopnia oraz na pierwszym semestrze studiów drugiego stopnia. Specjalizacja dyplomowa na studiach pierwszego stopnia trwa trzy semestry, na studiach drugiego stopnia - cztery. W ramach specjalizacji dyplomowej na pierwszym stopniu studiów studenci uczestniczą w seminarium dyplomowym, a jego punktacja ECTS (18) wliczana jest do puli przedmiotów obieralnych. Na drugim roku studiów, w ramach specjalizacji dyplomowej, studenci biorą udział w zajęciach dydaktycznych w ramach trzech zajęć: seminarium magisterskie (18 ECTS), pracownia magisterska (4 ECTS), magisterskie ćwiczenia terenowe (4 ECTS). Łączna punktacja ECTS z tych przedmiotów (26 ECTS), wliczana jest do puli zajęć obieralnych. Tym niemniej, przy faktycznie występującej indywidualizacji treści programowych seminarium dyplomowego (18 ECTS) na studiach pierwszego stopnia oraz seminarium magisterskiego (18 ECTS), pracowni magisterskiej (4 ECTS) i magisterskich ćwiczeniach terenowych (4 ECTS) na studiach drugiego stopnia - a świadczą o tym chociażby prace dyplomowe realizowane w ramach dwóch dyscyplin naukowych (nauki o Ziemi o środowisku, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna), przynależnych do dwóch różnych dziedzin nauki - formalnie nie uwypuklono w postaci kart zajęć, wymaganej dla zajęć obieralnych, specyfiki ścieżek kształcenia. Rekomenduje się zatem opracowanie odrębnych kart zajęć uwzględniających specyfikę treści programowych dla wymienionych wcześniej zajęć w sposób jednoznacznie wskazujący na ich zaklasyfikowanie do tzw. zajęć obieralnych.

W planie studiów uwzględniono zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w wymiarze 106 punktów ECTS (studia pierwszego stopnia) i 80 punktów ECTS (studia drugiego stopnia). Wskaźniki te zostały ustalone poprawnie i spełniają wymogi wymiaru większego niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, o czym mowa w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.

Kształcenie na ocenianym kierunku studiów uwzględnia doskonalenie znajomości języka angielskiego z naciskiem na terminologię związaną z geografią. Odbywa się to poprzez lektorat języka angielskiego oraz zajęcia i ćwiczenia kierunkowe, a także zajęcia realizowane częściowo w języku angielskim (15 godz. na każdym roku studiów – są to w części realizowane w języku angielskim zajęcia pn. *systemy informacji geograficznej, GIS w geografii fizycznej, ekoturystyka vs. geoturystyka* na studiach pierwszego stopnia oraz *touristic attractions of anglo-saxon countries* (15 godz. wykładu, 15 godz. laboratorium) i *wyzwania energetyczne świata* na studiach drugiego stopnia. W programie studiów kierunku geografia pierwszego stopnia realizowany jest lektorat z języka angielskiego na poziomie B2 w wymiarze 120 godzin tzw. kontaktowych (9 ECTS, 225 godzin całkowitego nakładu pracy studenta), a drugiego stopnia na poziomie B2 + w wymiarze 60 godzin w tzw. bezpośrednim kontakcie (3 ECTS, 90 godzin całkowitego nakładu pracy studenta). Są to zajęcia odpowiednie dla osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego B2 i B2+. Dodatkowo, zgodnie z wymogami programu Erasmus+, co semestr jest przygotowywana oferta zajęć, które są możliwe do realizacji w języku angielskim dla studentów zagranicznych przyjeżdżających na wymianę studencką na kierunek geografia.

W programie studiów określono dla ocenianego kierunku łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych – wynosi ona po 5 na studiach pierwszego i drugiego stopnia, co spełnia wymagania określone w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.

Na ocenianym kierunku w 2018 roku wprowadzono formę e-learningu, a w latach akademickich 2019-2022 kształcenie na odległość prowadzono w związku pandemią Covid-19. Obecnie wykorzystuje się kształcenie na odległość do realizacji dwóch zajęć na II roku studiów pierwszego stopnia – w semestrze II są to *systemy informacji geograficznej* (12 godz. e-learningu z 30 godz. ćwiczeń), a w semestrze V to *kształtowanie i ochrona środowiska* (12 godz. e-learningu z 30 godz. ćwiczeń) – łącznie w liczbie 24 godzin, a więc w wymiarze zgodnym z wymaganiami w tym zakresie. Łącznie w ramach e-learningu na studiach drugiego stopnia realizowane jest 111 godzin i w przypadku każdych zajęć to zdecydowanie mniej niż połowa łącznego wymiaru godzin przewidzianego na realizację danych zajęć, co spełnia wymagania prawnie określone. Uczelnia w ramach korzystania z metod i technik kształcenia na odległość umożliwia studentom wiele form zarówno nauki zdalnej, jak i korzystanie online z bazy czasopism. Uczelnia sugeruje kilka popularnych narzędzi i platform umożliwiających zdalne formy pracy, współpracy i prowadzenia zajęć. Wszystkim studentom i pracownikom zostały przekazane materiały szkoleniowe dotyczące sposobu wykorzystania tychże narzędzi i platform we wspomaganiu pracy i nauki zdalnej. Zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość, regulują stosowne zarządzenia Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Czas trwania kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela realizowany przez Uczelnię jest oszacowany prawidłowo, zgodnie z zapisem zawartym w standardzie (rozporządzenie MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. W sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) i jest wyrażony właściwą liczbą punktów ECTS.

W programie studiów wyszczególniono różnorodne metody kształcenia. Uwzględniono je w kartach zajęć i grup zajęć. Spełniają one wymagania skutecznej realizacji zajęć i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Wspomniano również o stosowanych – właściwych dla zajęć i grup zajęć – środkach i narzędziach dydaktycznych, chociaż nie zawsze jest to transparentne wyszczególnienie. W czasie realizacji zajęć stosuje się metody kształcenia różnorodne, specyficzne i zapewniające osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia. W celu osiągnięcia efektów z zakresu wiedzy przede wszystkim są to: wykłady z prezentacjami multimedialnymi, praca z tekstem, dyskusja. Osiąganie efektów uczenia się z zakresu umiejętności zapewniają: metody praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia terenowe, pomiary, metody projektów. Dla osiągnięcia efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych stosowane są formy pracy grupowej, ćwiczenia terenowe, zajęcia praktyczne w ramach praktyk zawodowych. Metody kształcenia są tak dobrane, aby umożliwić osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a także aktywizować studentów i zachęcać ich do samodzielnej pracy. Studenci mobilizowani są m.in. poprzez przygotowywanie i przedstawianie prezentacji multimedialnych, dyskusje, samodzielne wykonywanie doświadczeń, pomiarów i obserwacji w laboratoriach oraz w terenie, opracowywanie raportów z prowadzonych w trakcie zajęć ćwiczeń i doświadczeń, czy wykonywanie badań w ramach prac dyplomowych. Stosowane metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany lub udział w tej działalności. Metody kształcenia i osiągania kompetencji językowych na poziomie B2 i B2+ ESOKJ są standardowymi metodami stosowanymi w ramach lektoratów. Są to metody bazujące na podejściu komunikacyjnym, metoda eklektyczna, łącząca różne elementy metod podających i problemowych, w tym dyskusje i formy aktywizujące. Inną metodą wspomagającą naukę języka obcego jest możliwość uczestniczenia w zajęciach w języku obcym, którym jest język angielski. Wspomniane metody umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Proces kształcenia realizowany na ocenianym kierunku uzupełniony jest o praktyki zawodowe, które stanowią integralną część procesu dydaktycznego i podlegają obowiązkowi zaliczenia równorzędnie z innymi zajęciami objętymi programem studiów. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Profil firm, do których kierowani są studenci na praktyki jest zgodny z kierunkiem studiów, daje możliwość doskonalenia zawodowego oraz zdobywania nowych umiejętności praktycznych oraz przygotowania do wykonywania zawodu.

Na studiach pierwszego stopnia praktyki realizowane są po 4 semestrze studiów. Nie przewidziano praktyk zawodowych na poziomie studiów drugiego stopnia. Praktyki realizowane są w wymiarze 60 godzin i przyporządkowano im 3 punkty ECTS. Umiejscowienie praktyk w planie studiów jest prawidłowe. Celem praktyk jest praktyczne ugruntowanie i pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych przez studentów w trakcie studiów na kierunku oraz przygotowanie się do efektywnego wejścia na rynek pracy poprzez czynne wykonywanie zawodu. Student zapoznaje się z praktycznymi aspektami działalności zawodowej w swojej dziedzinie poprzez poznanie systemu organizacji instytucji, w której realizuje praktykę. Rozwija swoje umiejętności pracy w środowisku zawodowym. Poznaje zasady obowiązujące w środowisku pracy – zasady bhp, wymagania co do terminowości wykonywania zadań, współpracy z innymi pracownikami, rozwija swoje kompetencje społeczne.

Ponadto studenci wybierający możliwość zdobycia uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela geografii zobowiązani są do zrealizowania praktyk zawodowych w szkole podstawowej w zakresie praktyki zawodowej psychologiczno-pedagogicznej oraz praktyki zawodowej dydaktycznej. Praktyki realizowane były w jednostkach samorządu terytorialnego różnego szczebla, firmach wykorzystujących systemy informacji geograficznej (GIS), przedsiębiorstwach geodezyjno-kartograficznych oraz regionalnych organizacjach turystycznych. Praktyki dydaktyczne i praktyki psychologiczno-dydaktyczne realizowane były w szkołach podstawowych na terenie miasta Kielce. Przedstawiono wzory dokumentów wchodzących w skład pełnej dokumentacji praktyk zawodowych i odrębne wzory dokumentów dla praktyk psychologiczno-dydaktycznych i dydaktycznych.

Praktyki zawodowe odbywają się na podstawie zawartych wcześniej porozumień o współpracy lub umów. Student ma możliwość wyboru miejsca odbywania praktyki z listy proponowanej przez uczelnię lub może wybrać miejsce samodzielnie. Wybrane przez studenta samodzielnie miejsce praktyk, podlega ocenie i zatwierdzeniu przez Kierunkowego Pełnomocnika ds. Praktyk Zawodowych. Kierunkowy Pełnomocnik ds. Praktyk Zawodowych weryfikuje zgodność miejsca praktyki wskazanego przez studenta pod kątem osiągnięcia zakładanych celów i efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk. Nie odbywały się praktyki zawodowe z wykorzystaniem pracy zdalnej podczas pandemii. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wskazanie osób, która odpowiada za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz określenie ich zadań i zakresu odpowiedzialności oraz kryteria, które muszą spełniać miejsca, w których odbywają się praktyki. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez Zakładowego Opiekuna Praktyk na odpowiednim dokumencie i ma charakter kompleksowy, odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Weryfikuje to Kierunkowy Opiekun Praktyk zaliczając praktykę.

Praktykę zalicza Kierunkowy Pełnomocnik ds. Praktyk Zawodowych który dokonuje oceny osiągniętych przez studenta efektów uczenia się i podejmuje decyzję o zaliczeniu lub niezaliczeniu praktyk zawodowych. W każdym zakładzie pracy i szkole przyjmującej studentów na praktyki zawodowe wyznaczony jest opiekun praktyk z ramienia pracodawcy o odpowiednich kompetencjach. Opiekun praktyk z ramienia kierunku nadzoruje jakość i rzetelność odbywania przez studenta praktyk, weryfikuje przedstawioną przez studenta dokumentację i dokonuje analizy złożonego przez studenta dziennika praktyk, w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się.

Przedstawione przez Uczelnię dokumentacje praktyk, w tym instytucje i szkoły w nich przedstawione, swoją infrastrukturą i wyposażeniem spełniają wymogi i są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Zarówno Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział Kielce, Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, Starostwo Powiatowe w Kielcach oraz dwie szkoły podstawowe spełniają funkcję miejsc praktyk, których zasadniczym elementem jest poznanie specyfiki funkcjonowania instytucji i szkół ze strukturą organizacyjną, podstawowymi zadaniami i funkcjami.

Zarządzenie Rektora z późniejszymi zmianami w sprawie praktyk dla studentów oraz dla słuchaczy studiów podyplomowych UJK w Kielcach obejmuje wskazanie osoby lub osób, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku. Przedstawiciele kierunku proponują miejsca praktyk studenckich, co potwierdzili studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA. Wskazane przez studenta indywidualne miejsca praktyk wybrane samodzielnie podlegają weryfikacji. Miejsce praktyk

musi zagwarantować zdobycie praktycznych umiejętności w środowisku pracy, poprzez analizę profilu działalności podmiotu na podstawie dostępnych danych i w kontakcie bezpośrednim z Kierunkowym Opiekunem Praktyk.

W sprawozdaniu z realizacji praktyk, student ma możliwość wyrażenia opinii na temat odbytej praktyki, przekazanej mu wiedzy, nabytych umiejętności czy kompetencji. Praktyki studenckie podlegają procesowi ewaluacji celem monitorowania i podnoszenia jakości procesu ich realizacji na poziomie organizacyjnym i merytorycznym. Na zakończenie każdego roku akademickiego sporządzany jest raport obejmujący także praktyki. Studenci kierunku są dobrze oceniani pod kątem przygotowania teoretycznego i praktycznego do zadań realizowanych podczas praktyki, dobrze oceniane są także ich kompetencje społeczne oraz odpowiedzialność za powierzone zadania.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Opiekun praktyk jest dostępny dla studenta, służy swoją radą i wsparciem w całym procesie realizacji praktyk poprzez kontakt telefoniczny. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk /wyższe wykształcenie kierunkowe/ oraz ich liczba /każdy student ma odrębnego opiekuna/ umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Praktyki realizowane w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są przygotowane zgodnie z założeniami standardu (rozporządzenie MNiSW w sprawie przygotowania do zawodu nauczyciela z dnia 25 lipca 2019 r.). Dotyczy do liczby pkt. ECTS, efektów uczenia się i ich realizacji we właściwie dobranych placówkach edukacyjnych.

Zajęcia na studiach pierwszego stopnia rozplanowano na 6 semestrów, a na studiach drugiego stopnia na 4 semestry, co przekłada się na obciążenie pracą studentów wyrażone łączną liczbą punktów ECTS wynoszącą 30 na każdy semestr. Kształcenie odbywa się w ciągu całego tygodnia roboczego tj. od poniedziałku do piątku. Rozplanowanie zajęć można uznać za zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwiające studentom systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Zajęcia wykładowe prowadzone są dla grup wykładowych obejmujących całe roczniki, zajęcia konwersatoryjne prowadzone są w grupach maksymalnie 20-osobowych. Zajęcia seminaryjne, laboratoryjne, pracownie dyplomowe oraz ćwiczenia terenowe prowadzone są w grupach liczących do 12 osób. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się – w tym w szczególności w sesji egzaminacyjnej – umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku geografia jest różnorodny i oddaje ich interdyscyplinarny charakter. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach.

Łączna liczba godzin zajęć i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów jest zgodna z przepisami, a także formalnie adekwatna do uzyskiwanych tytułów zawodowych. Liczby godzin i punktów ECTS przypisane zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich spełniają wymagania prawnie określone w odniesieniu do studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz zapewniają prawidłową realizację zajęć i osiągania efektów uczenia się. Sekwencja zajęć i ich formy, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się, przy właściwie zaplanowanych nakładach pracy własnej studenta w ramach bilansu punktów ECTS. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia zapewniono zajęcia do wyboru w wymiarze zgodnym ze wspomnianym powyżej rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów. Zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunku został przyporządkowany, zapewniono w wymiarze zgodnym z rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów. Zapewniona jest możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu B2 i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom z dziedzin nauk humanistycznych i społecznych spełnia wymagania rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są wykorzystywane od 2018 roku na kierunku i były wykorzystywane w okresie pandemii COVID-19, a ich wymiar jest zgodny z wymaganiami określonymi przepisami. Metody kształcenia zostały określone w programie studiów i zapewniają skuteczną realizację programu studiów. Praktyki zawodowe pod względem sposobu organizacji, efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji nie budzą wątpliwości. Program praktyk, w tym ich wymiar, sposoby dokumentowania ich przebiegu, dobór miejsc ich odbywania, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk, infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Realizacja programu studiów nie spełnia kryteriów zawartych w rozporządzeniu z dnia 25 lipca 2019 r. W grupie zajęć, w ramach których student osiąga szczegółowe efekty uczenia się nie ma zajęć z pedagogiki. To przekłada się na brak treści zawartych w programie dotyczących klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka w kontekście wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia. W związku z brakiem zajęć z pedagogiki zabrakło podstaw filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej z omówieniem specyfiki głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących. Zaleca się zatem przekształcenie programu studiów tak, aby w grupie zajęć z bloku psychologiczno-pedagogicznego znalazły się treści, które powinny dotyczyć pedagogiki ogólnej.

Nie ma treści pozwalających na osiągnięcie efektów uczenia się dotyczących roli nauczyciela i wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów. Zabrakło treści dotyczących systemu oświaty w tym celów i funkcjonowania oraz organizowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Nie ma treści dotyczących alternatywnych form edukacji. Nie ma też treści odnoszących się do metod nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych wspomagających nauczanie. To spowodowało, że absolwenci kierunku nie uzyskują umiejętności właściwego obserwowania sytuacji i zdarzeń pedagogicznych. Przełoży się to na brak umiejętności wykorzystywania wiedzy pedagogicznej pozwalającej na umiejętność rozwiązywania problemów wychowawczych i edukacyjno-wychowawczych. Tym samym nie nabędą umiejętności adekwatnego do sytuacji dobierania i tworzenia materiałów dydaktycznych uwzględniając zróżnicowane potrzeby uczniów, a także rozwijania kreatywności i umiejętności samodzielnego i krytycznego myślenia uczniów. Brak treści uwzględnionych powyżej w zakresie wiedzy skutkuje brakiem możliwości nabycia przez studentów i absolwentów kierunku geografia umiejętności odpowiedzialnego organizowania pracy szkoły.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

1. W odniesieniu do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zaleca się przekształcenie programu studiów tak, aby w grupie zajęć z bloku psychologiczno-pedagogicznego znalazły się treści, które powinny dotyczyć pedagogiki ogólnej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Wymagania wstępne dla kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia kierunku geografia reguluje stosowna uchwała Senatu UJK, która jest podejmowana w roku akademickim poprzedzającym rok rekrutacji i określa m.in. szczegółowe limity na kierunek studiów obowiązujące w roku rekrutacji. Rekrutacja odbywa się elektronicznie poprzez dedykowaną witrynę internetową UJK, a kandydaci przyjmowani są na podstawie złożonych dokumentów zgodnie z utworzoną listą rankingową dla kierunku i poziomu studiów. Przy tworzeniu rekrutacyjnej listy rankingowej na kierunek geografia uwzględniane są wyniki z przedmiotów: *język polski*, *matematyka*, *język obcy* oraz *geografia*. Każdy z uwzględnionych w postępowaniu rekrutacyjnym przedmiotów jest punktowany w zależności od poziomu podstawowego lub rozszerzonego jako 1 lub odpowiednio 2 oraz przypisywane są im wagi: język polski – 15%, matematyka – 10%, język obcy – 15% i geografia – 60%. Obliczenia dają wynik w skali punktowej od 0 do 100 punktów. Stosowany jest minimalny próg rekrutacyjny na poziomie 20 punktów.

Z kolei kryteria kwalifikacji dla poziomu studiów drugiego stopnia dotyczą absolwentów studiów pierwszego stopnia kierunku geografia (obowiązuje: konkurs dyplomów, minimalna ocena na dyplomie uprawniający kandydata do wpisu na listę studentów to dostateczny plus, kryterium dodatkowe – średnia ocen ze studiów pierwszego stopnia) oraz absolwentów tzw. kierunków studiów pokrewnych tj. turystyka, geodezja i kartografia, innych (obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna uwzględniająca kierunkowe efekty uczenia się studiów pierwszego stopnia na kierunku geografia, a minimalna ocena z rozmowy kwalifikacyjnej uprawniający kandydata do wpisu na listę studentów to 3,5).

Odrębną uchwałą Senatu UJK regulowane są uprawnienia uczestników olimpiad przedmiotowych i konkursów, ubiegających się o przyjęcie na studia. Do przyjęcia na studia z pominięciem procedury konkursowej uprawnieni są laureaci i finaliści olimpiady geograficznej stopnia centralnego. Zgodnie z Uchwałami Senatu UJK, minimalna liczba kandydatów niezbędna do uruchomienia kierunku studiów geografia wynosi 20 (w roku akademickim 2022/2023 limit przyjęć na studia pierwszego stopnia wynosił 20, natomiast na studia drugiego stopnia – 30). Warunki i zasady przyjęcia kandydatów na studia są spójne, przejrzyste i bezstronne oraz umożliwiają właściwy dobór osób posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do realizacji przyjętych celów kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się, aczkolwiek nie uwzględniono w tych zasadach informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów przyjmując, że absolwenci szkół ponadpodstawowych w ramach swojej edukacji posiadli wymagane umiejętności cyfrowe. Nie wymagane jest również od kandydatów na studia posiadanie odpowiedniego sprzętu do nauki zdalnej.

Na Wydziale Nauk Ścisłych i Przyrodniczych oraz w Instytucie Geografii i Nauk o Środowisku istnieje możliwość korzystania przez studentów ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu. W IGiNoŚ funkcjonują trzy pracownie komputerowe, z których studenci mogą korzystać. Ponadto uczelniana platforma e-learningowa umożliwia łączenie się studentów z prowadzącymi zajęcia i logowanie za pomocą ogólnie dostępnych smartfonów. Ponadto, na I roku studiów pierwszego stopnia w programie zajęć ogólnouczelnianych przewidziano realizację zajęć techniki informacyjno-komunikacyjne, w ramach których osoby studiujące rozwijają i uzupełniają swoje kompetencje cyfrowe, w tym przygotowujące do kształcenia na odległość. Jednocześnie w pracowniach komputerowych w ramach konsultacji dyżurują pracownicy Uczelni, którzy pomagają w rozwiązywaniu problemów związanych z kompetencjami cyfrowymi.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które zapewniają właściwą ocenę potencjału kandydata i rekrutację osób na konkretny poziom studiów na kierunku geografia określa Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w UJK w Kielcach określony Uchwałą Senatu UJK. Opisane tam zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz odniesienie ich do efektów uczenia się określonych w programie studiów. Ogólne zasady i warunki uznawania efektów uczenia się studentów wznawiających studia lub przenoszących się z innych uczelni (w tym zagranicznych) na Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach określa Regulamin Studiów UJK stanowiący załącznik do stosownej Uchwały Senatu UJK, a także kilku innych przepisach wewnętrznych obowiązujących w Uczelni odnośnie mobilności międzynarodowej studentów. W sytuacji przeniesienia z innej uczelni również zagranicznej na kierunek geografia, efekty i zajęcia uznawane są na podstawie analizy zbieżności, oceny kart zajęć i grup zajęć oraz wskazania różnic programowych. Obowiązujące w Uczelni omawiane zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Proces dyplomowania oraz sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia jest określony Regulaminem Studiów UJK oraz szeregiem obowiązujących w Uczelni procedur określających np. zasady przygotowania i opracowania pracy dyplomowej, obiegu wymaganych dokumentów. Szczególną uwagę zwraca się na: zgodność tematyki przewidzianych do realizacji prac dyplomowych z kierunkiem prowadzonych badań lub obszarem zainteresowania pracowników, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tematyki prowadzonych prac dyplomowych i przyszłego wykorzystania wyników badań, wybór tematów prac dyplomowych zgodnych z zainteresowaniami naukowymi studentów oraz potrzebami zawodowymi przyszłych absolwentów. Praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, który posiada co najmniej stopień doktora. Student ma możliwość wyboru opiekuna pracy. Opiekunowie prac przedstawiają, przed rozpoczęciem wyboru przez studentów, proponowaną tematykę prac dyplomowych, która następnie jest opiniowana przez Wydziałową Komisję ds. Kształcenia i zatwierdzana przez dziekana Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, zgodnie z terminem wyznaczonym przez Regulamin studiów. Praca magisterska i licencjacka musi spełniać określone kryteria formalne i merytoryczne. Prace dyplomowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia różnią się poziomem samodzielności badawczej oraz stopniem zaawansowania metod badawczych stosowanych przez studenta. Prace dyplomowe na studiach pierwszego stopnia mają charakter opracowań na poziomie podstawowym. Prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia są opracowaniami o charakterze pogłębionym i rozszerzonym, oraz mają charakter badawczy. Służą one przygotowaniu absolwenta do samodzielnej pracy badawczej i naukowej, mają często charakter interdyscyplinarny. Podejmowana problematyka prac dyplomowych wynika z jednej strony z

zainteresowań studenta, z drugiej zaś z profilu badawczego opiekunów prac. Zasady i procedury dyplomowania zostały jasno sprecyzowane, zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów, są trafne i dostosowane do specyfiki kierunku studiów geografia.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są sformalizowane i oparte na Regulaminie studiów i stosowanych w Uczelni procedurach m.in. na procedurze oceny osiągania zakładanych efektów uczenia się Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia UJK. Zasady te umożliwiają równe traktowanie studentów oraz pozwalają na dostosowanie sposobu sprawdzenia efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, są bezstronne, rzetelne, przejrzyste, zapewniające porównywalność oraz na bieżąco przekazywaną informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w ramach aktywności na zajęciach i realizowanych prac, także z uwzględnieniem realiów kształcenia na odległość w warunkach reżimu sanitarnego. Wprowadzie zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej o osiągnięciu efektów uczenia się nie są sformalizowane w postaci procedur, niemniej jednak są one każdorazowo uzgadniane ze studentami przez prowadzących zajęcia dydaktyczne na pierwszych zajęciach, na który prezentowane są informacje zawarte w kartach zajęć (efekty, treści, zasady i formy zaliczeń). Terminy informowania studentów o wynikach zaliczenia przedmiotów są ściśle powiązane z organizacją roku akademickiego. Wyniki zaliczeń i egzaminów muszą być podane najpóźniej w ostatnim dniu sesji egzaminacyjnej lub poprawkowej i wpisane do tzw. Wirtualnej Uczelni. Wyniki zaliczenia przedmiotu i ocena stopnia uzyskania zakładanych efektów uczenia się zwyczajowo są podawane na ostatnich zajęciach każdego przedmiotu. Natomiast oceny prac etapowych są omawiane systematycznie na zajęciach i konsultacjach w ciągu każdego semestru. Przekazywanie wyników może odbywać się na kilka sposobów: po pierwsze indywidualnie na zajęciach lub konsultacjach; po drugie przez Wirtualną Uczelnię z zachowaniem zasad RODO.

Określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Podczas nauczania na odległość bieżące monitorowanie zajęć realizowane jest podobnie jak w przypadku zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują bezpieczną identyfikację studenta. Przekazywanie informacji o osiągnięciu efektów uczenia się w drodze indywidualnej komunikacji odbywa się z zapewnieniem bezpieczeństwa danych osobowych studentów (systemowe rozwiązania platform edukacyjnych).

Stosowane są trafnie dobrane metody weryfikacji efektów uczenia się – są to metody dość powszechnie stosowane na studiach, ale niektóre z nich szczególnie dostosowane do specyfiki kierunku geografia. Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiąganych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez: proces dyplomowania, praktyki studenckie, prace etapowe (np. kolokwia, sprawdziany, sprawozdania z ćwiczeń, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, projekty opracowuje się wg instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia), egzaminy, zaliczenie i zaliczenie z oceną. W programie studiów uwzględniono kryteria zaliczenia każdego zajęcia, a w kartach zajęć i grup zajęć wymieniono sposoby weryfikacji efektów przypisanych do zajęć i grup zajęć. Bieżącej weryfikacji i oceny osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dokonują nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia. Metodami weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są w

szczegółności egzaminu z zajęć. Zakres tematyczny egzaminu nie powinien wykraczać poza treści zawarte w karcie przedmiotu i realizowane w ramach zajęć. Egzaminu odbywają się w formie opisanej w karcie zajęć i grup zajęć tzn. w formie testowej lub opisowej. Są ograniczone czasowo. Egzaminu ustne są przeprowadzane w obecności innych studentów lub pracowników. Zaliczenie z oceną i zaliczenie przeprowadzane są zgodnie kryteriami oceny określonymi przez prowadzącego zajęcia zgodnie z kartą zajęć. W zakresie weryfikacji kompetencji społecznych stosuje się ocenę aktywności studentów w trakcie zajęć, ocenia się udział w dyskusjach, zaangażowanie w wykonywaniu zadań indywidualnych lub w zespołach. Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych w zakresie znajomości języka obcego obejmują bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę aktywności studentów na zajęciach, ocenę sprawdzianów oraz egzamin końcowy. Prace kontrolne i dokumentacja aktywności opisane w kartach zajęć i grup zajęć, jako podstawa weryfikacji i oceny stopnia opanowania przez studentów zakładanych efektów uczenia się, podlegają archiwizacji zgodnie z wytycznymi Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Pomimo przejrzystości kryteriów weryfikowania osiągania efektów uczenia się w ocenie prac dyplomowych zdarzają się jednostkowo niedomagania świadczące o potrzebie doskonalenia tego procesu np. zbyt duża rozbieżność ocen prac dyplomowych. Rekomenduje się zwiększenie nadzoru nad procesem dyplomowania, a zwłaszcza jego ostatnim ogniwem utożsamianym z egzaminem dyplomowym, w celu całkowitego wyeliminowania przejawów niedbałości w procesie generowania dokumentów (protokołów), przestrzegania zasad konstruktywnej krytyki dokonań badawczych i obiektywnego oceniania prac dyplomowych. Stosowane metody weryfikacji – m.in. wobec zdefiniowania kryteriów oceniania oraz zdefiniowanych efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć – pozwalają na skuteczną ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się (osoby studiujące wykonują m.in. projekty według standardów obowiązujących w badaniach środowiska geograficznego lub projekty zintegrowane z odbywanymi praktykami zawodowymi). Tym samym, stosowane metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, umożliwiają na studiach pierwszego stopnia sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej w zakresie geografii oraz udział w tej działalności w przypadku studiów drugiego stopnia.

Stopień opanowania języka obcego na poziomie B2 i B2+ jest weryfikowany metodami określonymi w karcie zajęć. Lektoraty są prowadzone przez wykładowców ze Studium Języków Obcych, mających doświadczenie w nauczaniu specjalistycznego języka angielskiego stosowanego w naukach ścisłych i przyrodniczych. Kurs na studiach pierwszego stopnia kończy się egzaminem kompetencji językowych na poziomie B2. Absolwenci studiów drugiego stopnia legitymują się kompetencjami językowymi na poziomie B2+ oraz umiejętnością posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu geografii. Przedstawione wyżej działania umożliwiają opanowanie języka obcego (najczęściej jest to język angielski) na poziomie B2, a na studiach drugiego stopnia B2+, w tym języka specjalistycznego. Tym niemniej jako niedomaganie w zakresie nabywania kompetencji językowych trzeba traktować znikome wykorzystanie zagranicznej literatury naukowej w opracowaniach dyplomowych. Rekomenduje się zintensyfikowanie działań motywujących prowadzących zajęcia i studentów do bardziej efektywnego wykorzystania potencjału zagranicznej literatury naukowej w procesie kształcenia, w szczególności w procesie dyplomowania.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci m.in. testów, pisemnych prac etapowych, raportów, projektów i kolokwii oraz prac egzaminacyjnych, a dokumentacja w tym zakresie jest archiwizowana w różnym wymiarze czasowym. Szczegółowa analiza wybranych prac etapowych wykazała poprawność formy, zgodność ich tematyki z realizowanymi treściami

programowymi oraz właściwy dobór metod weryfikacji efektów uczenia się, a także poprawność i zasadność ocen sporządzonych według jasno określonych kryteriów, przy zwykle normalnych, rzadziej jednostronnych rozkładach ocen. Brak transparentności kryteriów oceniania wystąpił jednostkowo, np. nie zawsze wyszczególniane są oceny częściowe prac etapowych, a oceny końcowe zajęć nie są w pełni uzasadnione przez prowadzącego. Rekomenduje się wprowadzenie pełnej transparentności w procesie oceniania prac etapowych i jego dokumentacji.

Istotnym ogniwem procesu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku geografia są losy absolwentów. Bada się je przy użyciu aplikacji ELA oraz w ramach uczelnianego monitoringu badania losów absolwentów przez Akademickie Biuro Karier. Większość absolwentów kierunku geografia (57%) oceniła przydatność zdobytej na Uczelni wiedzy w wykonywanej obecnie pracy zawodowej na poziomie średnim (14% na poziomie wysokim). Pozostała część respondentów oceniła swoje przygotowanie w tym zakresie na poziomie niskim (38%). Przydatność umiejętności zdobytych podczas studiów w kontekście przygotowania do wykonywanej pracy zawodowej w większości (72%) oceniono na poziomie niskim, po 14% na poziomie wysokim i średnim. Przydatność zdobytych w trakcie studiów kompetencji społecznych w obecnej pracy zawodowej, większość respondentów oceniła na poziom średni (72%). Z uzyskanych danych wynika, że jedynie 42% ankietowanych absolwentów podjęło pracę zgodną ze swoim wykształceniem. Wynika z tego, że poziom przygotowania absolwentów do funkcjonowania na rynku pracy oraz możliwości podjęcia pracy w zawodzie nie są w pełni satysfakcjonujące.

Forma, zakres oraz metody stosowane w pracach etapowych i dyplomowych są dostosowane do poziomu, profilu oraz dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek geografia. Oceniane prace etapowe i dyplomowe są specyficzne dla kierunku geografia. Tematyka prac dyplomowych jest zawsze osadzona w problematyce środowiska geograficznego i dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Prace dyplomowe dotyczą aktualnych problemów środowiska geograficznego, są tworzone z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy naukowej, w tym najnowszych publikacji naukowych.

Studenci są włączani do pracy badawczej najczęściej w ramach działalności w kołach naukowych oraz na etapie przygotowywania prac dyplomowych. Stąd też studenci incydentalnie uczestniczą w realizowanych przez Uczelnię projektach badawczych i dydaktycznych. W licznych przypadkach są również współautorami publikacji naukowych tj. artykułów i abstraktów (np. „Rzeźba terenu a pogodowe zjawiska ekstremalne na Wyżynie Sandomierskiej w latach 2018-2022...”, „Występowanie bobra *Castor fiber* i jego wpływ na rzeźbę dolin w zlewni rzeki Młynówka...”, „Middle Neolithic agricultural and land-use models in southern Poland...”, „Assessment of Cultivated Soil Contamination by Potentially Toxic Metals...”, „Hidden in snow – selected aspects of chemical composition of an urban snow cover...” oraz często uczestniczą w konferencjach naukowych (np. Konferencja „Człowiek i środowisko”).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i umożliwiają odpowiedni dobór kandydatów. Zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse. Uczelnia posiada procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni pozwalają na właściwą identyfikację efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności do programu studiów realizowanego na kierunku studiów geografia. Zasady i procedury dyplomowania są właściwe dla poziomu, profilu i kierunku studiów oraz potwierdzają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, również te stosowane w nauczaniu na odległość, umożliwiają równe traktowanie wszystkich studentów i są możliwe do dostosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. W zasadach weryfikacji i oceny uwzględniono osiągnięcie efektów uczenia się zarówno kierunkowych jak i określonych dla zajęć i grup zajęć oraz szczegółowych kryteriów oceniania i weryfikacji osiągania efektów uczenia się, co pozwala uznać te zasady za rzetelne i bezstronne, zapewniające przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Przekazywanie studentom informacji zwrotnej odbywa się na bieżąco i po zakończeniu danego etapu studiów, zgodnie z określonymi zasadami. Obowiązują również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Zapobiega się sytuacjom nieetycznym i niezgodnym z prawem, a mimo braku takich zdarzeń określono procedury postępowania. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w nauczaniu na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (w tym stosowane w nauczaniu na odległość) są zróżnicowane i adekwatne do zakładanych efektów uczenia się, a także przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. W przypadku praktyk zawodowych weryfikują wystarczająco szczegółowo opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do pracy zawodowej. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 i B2+. Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są właściwie dokumentowane, a osiągnięte efekty uczenia się odpowiednio monitorowane. Prace etapowe i dyplomowe odpowiadają poziomowi i profilowi studiów oraz zakładanym efektom uczenia się, uwzględniając przygotowanie do pracy badawczej. Studenci są autorami i współautorami publikacji z zakresu problematyki środowiska geograficznego oraz uczestniczą w realizacji projektów badawczych i biorą udział w konferencjach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku 2023/2024 zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia prowadzą nauczyciele akademicki zatrudnieni w IGiNoŚ oraz kilkunastu pracowników z innych jednostek Uczelni (w tym m.in. z Katedry Matematyki, Centrum Edukacji Nauczycielskiej, Instytutu Pedagogiki, SNJO). Wyboru osób dokonano

kierując się ich dorobkiem naukowym oraz posiadanymi kwalifikacjami, doświadczeniem i kompetencjami. Dorobek naukowy 15 pracowników zatrudnionych w IGiNoŚ na stanowiskach badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych mieści się w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinach: nauki o Ziemi i środowisku oraz nauki fizyczne, a kolejnych 12 pracowników w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Kilku pracowników publikuje w dziedzinie nauk humanistycznych.

Wyniki ewaluacji działalności naukowej za lata 2017-2021 jednoznacznie potwierdziły znaczenie i wysoką jakość badań naukowych prowadzonych w IGiNoŚ. Zespół nauczycieli akademickich, który reprezentuje dyscyplinę nauki o Ziemi i środowisku oraz dyscyplinę geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, uzyskał kategorie naukowe B+. Rada Naukowa Instytutu ma uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w obydwu dyscyplinach. Pracownicy Instytutu są członkami zespołów eksperckich jak również rad i komitetów naukowych. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez nauczycieli akademickich, którzy posiadają znaczący i aktualny dorobek naukowy oraz doświadczenie w pracy badawczej. Wartość dorobku naukowego potwierdza publikowanie artykułów w czasopismach krajowych i zagranicznych, umieszczonych na liście MEiN o wysokiej randze światowej (często z IF). Fakt, że wyniki badań naukowych zostały upowszechnione w ostatnich 6 latach w 333 publikacjach (w tym w 229 artykułach) wskazuje na prowadzenie badań na wysokim poziomie w ważnych nurtach badawczych mieszczących się w wymienionych uprzednio dyscyplinach naukowych. Istotną częścią dorobku naukowego kadry kierunku jest także 9 monografii i 95 rozdziałów w monografiach wydanych w kraju i zagranicą. Ponadto są również autorami rozdziałów w podręcznikach akademickich. Wykazane publikacje reprezentujące szerokie spektrum zagadnień przyrodniczych i społeczno-gospodarczych są m.in. wynikiem aktywności kadry w pozyskiwaniu grantów badawczych (najczęściej finansowanych przez NCN, MEiN, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Pracownicy Instytutu są członkami międzynarodowych zespołów prowadzących projekty finansowane ze środków unijnych. Pracownicy IGiNoŚ są współautorami kilku patentów przyznawanych przez Urząd Patentowy RP oraz realizują prace i ekspertyzy na rzecz podmiotów gospodarczych i administracji samorządowej. Aktywność naukowa pracowników ma odzwierciedlenie w nagrodach indywidualnych i zespołowych. Z kolei działalność dydaktyczna pracowników była nagradzana medalem KEN. Zgodność wykształcenia i doświadczenia zawodowego oraz udokumentowanego i aktualnego dorobku naukowego kadry z problematyką zajęć dydaktycznych umożliwia prawidłową realizację zajęć na ocenianym kierunku oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Studenci dzięki takim możliwościom rozwijają swoje umiejętności (najczęściej w zakresie metod pozyskiwania danych przestrzennych) a także zyskują doświadczenie zawodowe. Praktyką jest włączanie studentów do pracy badawczej. Najczęściej odbywa się to poprzez aktywną ich działalność w kołach naukowych oraz podczas przygotowywania przez studentów prac dyplomowych. Studenci mają także możliwość uczestniczenia (nieformalnego) w realizacji projektów badawczych (np. w ramach projektu finansowanego ze środków europejskich Rural Sustainability Transitions through Integration of Knowledge for improved policy processes).

Zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia prowadzi 45 pracowników, w tym 17 nauczycieli akademickich z innych jednostek UJK oraz 1 osoba spoza Uczelni z doświadczeniem praktycznym. Zespół pracowników Instytutu liczy 25 zatrudnionych na stanowiska badawczo-dydaktycznych oraz 2 osoby zatrudnione na stanowiskach dydaktycznych. Spośród nich: 4 osób posiada tytuł naukowy profesora (14,8%), 10 osób posiada stopień naukowy doktora habilitowanego i jest zatrudnionych na stanowiskach profesora uczelni (37%), 10 osób posiada stopień naukowy doktora i jest zatrudnionych na etatach adiunktów (37%), 1 jest magistrem zatrudnionym na stanowisku asystenta (3,7%) a 2

magistrów jest zatrudnionych na etatach wykładowców (7,5%). W strukturze kwalifikacji pracowników została zachowana pewna równowaga. Bowiem, kompetencje merytoryczne kadry ściśle nawiązują do przyporządkowania kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia do dyscyplin naukowych, tj. nauk o Ziemi i środowisku (57%) i geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej (43%). Pierwszą z wymienionych dyscyplin reprezentuje 55,6% nauczycieli akademickich, a drugą – 44,4% pracowników IGiNoŚ. Wyrazem kompetencji i pozycji pracowników są zaproszenia do recenzji doktoratów, habilitacji i dorobków na tytuły profesorskie, wniosków o finansowanie projektów badawczych oraz publikacji w czasopiśmie z bazy JCR. Godnym podkreślenia jest fakt włączenia do procesu dydaktycznego słuchaczy Szkoły Doktorskiej UJK, nadzorowanych i wspieranych przez opiekunów naukowych. Ich rola dydaktyczna (po uzyskaniu zaliczenia z zajęć z metodyki prowadzenia zajęć w szkole wyższej) polega na prowadzeniu lub współudziale w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w wymiarze 35 godzin. Powierzone są im zajęcia w formie: ćwiczeń, ćwiczeń terenowych, ćwiczeń warsztatowych, zajęć laboratoryjnych, konwersatoriów, lektoratów oraz w formie współuczestniczenia wykładów i seminariów dyplomowych. W bieżącym roku akademickim zajęcia dydaktyczne współprowadzą 2 osoby z I roku Studium Doktoranckiego, w wymiarze po 10 godz. Proces dydaktyczny jest wspomagany przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z infrastrukturą dydaktyczną oraz badawczą. Decyzje mające wpływ na rozwój kadry IGiNoŚ uwzględniają potrzeby obsady zajęć dydaktycznych. W sytuacji, gdy własne możliwości kadrowe nie są wystarczające wówczas do procesu dydaktycznego angażowane są w oparciu o umowy cywilnoprawne osoby o niezbędnych kompetencjach. Współczynnik dostępności kadry z IGiNoŚ dla kierunku geografia wynosi ok. 1,5 studentów na 1 nauczyciela akademickiego, a przy uwzględnieniu wszystkich prowadzących zajęcia dydaktyczne w tym osób spoza Instytutu jest jeszcze korzystniejszy – wynosi 0,87. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów kierunku oraz jej kwalifikacje w pełni umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy IGiNoŚ oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia posiadają stosowne kompetencje dydaktyczne. Są w stanie sprostać zmieniającym się warunkom i wymogom procesu dydaktycznego. Potrafią skutecznie stosować innowacyjne metody i techniki kształcenia, w tym pozwalające na skuteczne kształcenie na odległość, co w szczególności udowodnili podczas pandemii COVID-19. Umiejętności praktyczne w zakresie wykorzystywania platformy e-learningowej (platformy edukacyjnej UJK) poszerzyli, m.in. w ramach certyfikowanego szkolenia z projektu pn. Nowe perspektywy rozwoju IJK w Kielcach, które było współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, z Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój.

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych tworzących kadrę kierunku geografia, a także struktura kwalifikacji kadry, przydział godzin oraz aktualne obciążenie godzinowe poszczególnych członków kadry zajęciami dydaktycznymi spełniają warunki niezbędne do zapewnienia prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego w formie stacjonarnej, jak i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Aktualne obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w UJK (jako podstawowym miejscu pracy) oraz innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia są zgodne z wymaganiami oraz obowiązującymi przepisami (Zarządzeniu nr 83/2020 Rektora UJK). Odsetek godzin prowadzonych przez pracowników IGiNoŚ w roku akademickim 2023/2024, dla których UJK jest podstawowym miejscem pracy wynosi odpowiednio dla studiów pierwszego stopnia 98,7%, a dla studiów drugiego stopnia 91,6%. W IGiNoŚ rygorystycznie podchodzi się do liczby przyznawanych godzin ponadwymiarowych. W bieżącym roku akademickim 26 z 28 pracowników realizuje godziny ponadwymiarowe. Ich liczba waha się od 5 do 157. W przypadku osób zatrudnionych na stanowiskach

profesorów liczba godzin nadwymiarowych kształtuje się od 2,7% do 38% pensum dydaktycznego. Wśród nauczycieli zatrudnionych na stanowisku profesora uczelnianego liczba godzin nadwymiarowych waha się od 8,3% do 87% pensum. Natomiast w przypadku adiunktów, asystentów i wykładowców liczba godzin nadwymiarowych kształtuje się na niższym poziomie i wynosi najwyżej 37,5% pensum. Liczba godzin nadwymiarowych nie wpływa negatywnie na możliwości realizacji zajęć dydaktycznych. W odniesieniu do kierunku geografia (w ramach szerszej polityki kadrowej) podejmowane są działania mające ograniczyć liczbę godzin nadwymiarowych. Ponadto, nauczyciel akademicki może ubiegać się o obniżenie pensum do 60 godz. w przypadku realizacji wysokobudżetowego grantu naukowego.

Na system kontrolny przebiegu procesu dydaktycznego składają się: monitorowanie, ocena działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego w ramach oceny okresowej oraz bieżąca ocena jakości prowadzenia zajęć na podstawie hospitacji. W każdym roku akademickim sporządzany jest plan hospitacji w podziale na semestry. Hospitowaniu (a następnie omówieniu) podlegają wybrane zajęcia dydaktyczne, w tym prowadzone przez doktorantów, co wydatnie przyczyniają się do zwiększenia ich kompetencji dydaktycznych. Bieżąca kontrola realizacji zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez kierowników Zakładów, zastępcę dyrektora IGiNoŚ ds. kształcenia oraz dyrektora Instytutu. Wymienione osoby funkcyjne sprawują codzienną kontrolę dotyczącą w szczególności punktualności prowadzonych zajęć dydaktycznych. Ze względu na fakt, że pracownicy Instytutu prowadzą także badania naukowe, uczestniczą w konferencjach naukowych, czasami zdarzają się sytuacje wymuszające przełożenie zajęć dydaktycznych. W takiej sytuacji każdorazowo pracownik zobowiązany jest do poinformowania o tym fakcie studentów, ustalenia nowego terminu zajęć i pisemnego poinformowania o nowym terminie i miejscu zajęć zastępcę dyrektora IGiNoŚ ds. kształcenia. Zmiany w planie wprowadzane są do systemu Wirtualnej Uczelni. W przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość do każdego zespołu (grupy studentów) dołączany jest obowiązkowo kierownik Zakładu lub przedstawiciel dyrekcji. Mają oni bezpośredni dostęp do tych zajęć, co umożliwia stałe ich monitorowanie (terminowość, przebieg realizacji zajęć dydaktycznych). Kontrola zajęć odbywa się także w sposób pośredni poprzez analizę prac etapowych studentów, kolokwiów, egzaminów itp.

W składzie osobowym Instytutu IGiNoŚ znajdują się osoby posiadające pełne kwalifikacje, do prowadzenia zajęć w zakresie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela geografii. Na uwagę zasługuje ich poszerzony zakres zainteresowań badawczych dotyczący aktualnych problemów pedagogiki, wykorzystanie nowych technologii. Potwierdzeniem kompetencji dydaktycznych i pedagogicznych osób prowadzących zajęcia z zakresu przygotowania nauczycielskiego są ich naukowe publikacje, opracowane materiały dydaktyczne, warsztatów dla nauczycieli, udział w realizacji projektów MEiN (Olimpiada Geograficzna) i różne formy działalności popularyzatorskiej. Wśród publikacji tych pracowników dominują pozycje nawiązujące do dydaktyki geografii. Posiadane kompetencje i doświadczenie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia nauczycieli.

Głównym kryterium doboru kadry do procesu dydaktycznego jest powierzanie zajęć nauczycielom akademickim posiadającym wysokie kompetencje merytoryczne (potwierdzone dyplomem, dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym), duże doświadczenie dydaktyczne, a w miarę możliwości także i doświadczenie praktyczne. Dotyczy to w szczególności zajęć dydaktycznych prowadzonych z udziałem kandydatów na nauczycieli. Poza podanymi wyżej nadrzędnymi kryteriami doboru uwzględnia się także dotychczasowe osiągnięcia dydaktyczne nauczycieli akademickich, wyniki okresowych przeglądów kadry, opinie studentów (z badania on-line) oraz aktualne dane o

ukończonych formach doskonalenia (np. potwierdzonych certyfikatem szkoleń w zakresie obsługi specjalistycznego oprogramowania, opanowania innowacyjnych metod kształcenia, w tym kompetencji w zakresie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość). Wykłady są przydzielane samodzielnym pracownikom nauki i ewentualnie doktorom. Seminaria magisterskie oferowane są pracownikom samodzielnym, przy czym ostateczny wybór prowadzącego seminarium zależy od decyzji studentów. Seminaria licencjackie są przydzielane doktorom, dr hab. i profesorom, przy czym podobnie, jak w przypadku seminariów magisterskich ostateczny wybór prowadzącego należy do studentów. Asystenci prowadzą ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria. Podejmowane są optymalne decyzje, co niekiedy wymaga dokonywania korekt determinowanych wynikami rekrutacji. Procedura przydziału zajęć dydaktycznych obejmuje 6 etapów, tj. (1) analizę liczby i struktury godzin dydaktycznych przez kolegium dyrektorskie, (2) wstępny przydział godzin, (3) przesłanie kierownikom zakładów proponowanej obsady godzin z prośbą o jej udostępnienie pracownikom oraz przesłanie propozycji ewentualnych zmian, (4) uwzględnianie uwag, (5) ostateczna akceptacja przydziału godzin dydaktycznych, (6) przygotowanie organizacji i kart obciążeń. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny (kryteria doboru kadry do zajęć są znane pracownikom), adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Informacje o koordynatorach i prowadzących zajęcia udostępnia się społeczności Instytutu.

Nauczyciele akademicy i doktoranci korzystają z różnorodnego wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych (w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego), udzielanego im przez wyspecjalizowane struktury administracji UJK. Ich działalność obejmuje również zapewnienie niezbędnego wsparcia technicznego kształcenia na odległość, co wiąże się bezpośrednio ze stałymi działaniami monitorującymi stan infrastruktury (komputerów i oprogramowania). Ze wsparcia tego mogą korzystać zarówno nauczyciele akademicy, jak również studenci i doktoranci. Wsparcie to realizowane jest przez możliwość wykorzystania sprzętu komputerowego Wydziału oraz Instytutu, a także pomoc w zakresie połączenia internetowego, tworzenia grup studentów czy technicznym przebiegu zajęć. Zarówno na Wydziale, jak i w Instytucie zatrudniony jest pracownik (z przygotowaniem informatycznym) w obowiązku, którego jest zapewnienie niezbędnego wsparcia. Ponadto studenci mogą korzystać z tzw. kiosków internetowych. Na głównych holach Wydziału znajduje się ich osiem. Działają w godzinach od 8.30 do 15.30.

Pracownicy IGiNoŚ uczestniczą w nieodpłatnych szkoleniach ogólnouniwersyteckich podnoszących jej kompetencje. Podstawową formą doskonalenia kompetencji kadry są kursy, szkolenia, warsztaty itp. Zasady rekrutacji są klarowne i znane pracownikom, a potrzeby szkoleniowe są w opinii pracowników w pełni zaspokajane. Szkolenia obejmowały m.in. wykorzystanie platform e-learningowych; wykorzystanie oprogramowania naukowego Statistica. Ponadto pracownicy uczestniczyli w szkoleniu Multimedia – IT Friendly Professor, z projektu PROGRESS. Cyklicznie uruchamiane są szkolenia tematyczne, np. Dostępność przestrzeni akademickiej dla osób z niepełnosprawnościami. W doskonalenie kompetencji językowych angażuje się SJO, które, począwszy od 2017 r., cyklicznie organizuje kursy języka angielskiego dla pracowników naukowo-dydaktycznych i administracji, zazwyczaj w ramach projektów unijnych. Co roku organizowane są również specjalistyczne kursy językowe. Zwiększaniu kompetencji dydaktycznych pracowników badawczo-dydaktycznych służy także udział w mobilności (odbywanie staży krótkoterminowych w ramach programu ERASMUS+), co umożliwia m.in. dokonywania wymiany doświadczeń dydaktycznych. W IGiNoŚ cyklicznie odbywają się seminaria naukowe, na których pracownicy (zwłaszcza młoda kadra) oraz doktoranci przedstawiają wyniki prowadzonych badań. W roli prelegentów występują również zapraszani goście (np. z Centrum Badań Kosmicznych PAN, UAM). W IGiNoŚ monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich i

innych osób, które prowadziły zajęcia dydaktyczne w danym cyklu akademickim z funkcjonowania stosowanych platform e-learningowych. Pracownicy na każdym etapie kształcenia mogą zgłaszać wszelkie uwagi dotyczące funkcjonalności wyżej wymienionej platformy i narzędzi oraz systemu wsparcia. Ocenie poddawana jest jakość i przydatność szkolenia obsługi platform wykorzystywanych w e-learningu. Wyniki monitorowania są wykorzystywane przez Dyрекcję IGiNoŚ w działaniach mających na celu zwiększenie kompetencji pracowników, m.in. poprzez stwarzanie im możliwości udziału w kolejnych szkoleniach. W pierwszym roku wykorzystywania platformy zgłoszono uwagi dotyczące jej funkcjonalności (m.in. zawieszania się systemu oraz trudności w tworzeniu grup studentów). Niedoskonałości zostały usunięte przez firmę instalującą platformę e-learningową dla UJK. Obecnie nauczyciele nie zgłaszają krytycznych uwag w odniesieniu do funkcjonowania wykorzystywanego oprogramowania. Wymienione wyżej działania dowodzą skutecznego wspierania nauczycieli akademickich w efektywnym realizowaniu procesu dydaktycznego.

Ocena nauczycieli akademickich w zakresie spełniania obowiązków dydaktycznych dokonywana jest przez przełożonych: na podstawie wyników zaplanowanych hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych, w ramach oceny okresowej oraz z wykorzystaniem anonimowych opinii studentów, wyrażonych podczas badania on-line (za pośrednictwem Wirtualnej Uczelni). W badaniu opinii studentów (przeprowadzanym 2 razy w roku akademickim) ocenie podlegają pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni, którzy prowadzili zajęcia zakończone w danym semestrze akademickim. Kwestionariusz zawiera pytania wspólne dla wszystkich jednostek uczelni. Ponadto, każdy student może sformułować własne komentarze dotyczące ocenianych zajęć dydaktycznych. Studenci mają możliwość wyrażania opinii dotyczących obowiązkowych praktyk na zebraniach podsumowujących, np. odnoście pomocy pracownika przy wyborze miejsca praktyk. Kadra kierunku w roku akademickim 2022/2023 uzyskała w semestrze zimowym ocenę 4,70, a w semestrze letnim ocenę 4,91. Wyniki ankiet studenckich podlegają analizie, zgodnie z procedurą ewaluacji procesu kształcenia. Wyniki udostępniane są zgodnie z obowiązującymi przepisami ocenianemu pracownikowi i jego przełożonym. Celem i przedmiotem procedury hospitacji zajęć dydaktycznych wdrożonej w IGiNoŚ jest analiza działań dydaktycznych hospitowanego i służący doskonaleniu jego warsztatu dydaktycznego. Hospitacje mają również charakter wspomagająco-doradczy. Harmonogram hospitacji sporządzany jest przez dyrektora i ogłaszany na początku każdego roku akademickiego. Hospitacje prowadzone są przez: dyrektora, zastępcę dyrektora instytutu, kierownika zakładu lub inną osobę wyznaczoną z zastrzeżeniem, że posiada ona taki sam lub wyższy tytuł zawodowy/stopień naukowy, reprezentująca dyscyplinę naukową tę samą jak osoba hospitowana. Opisane wyżej procedury są właściwe, ponieważ uwzględniają zarówno bieżące opinie studentów, jak również doświadczenie pracowników i dotychczasowe rezultaty ich pracy dydaktycznej.

Ocena kadry kierunku w zakresie ustawicznego rozwoju jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi zapisami prawa. Obejmuje trzy podstawowe sfery działalności nauczyciela akademickiego, tj. działalność badawczą, dydaktyczną i organizacyjną. Zakres oceny wyznaczają m.in.: (1) rozwój naukowy wyrażający się zdobywaniem kolejnych stopni i tytułów naukowych, (2) dorobek publikacyjny, (3) aplikowanie i uzyskiwanie projektów naukowych oraz edukacyjnych, (4) udział we współpracy międzynarodowej i wymianie w zakresie działalności badawczej i dydaktycznej, (5) aktywność w międzynarodowych i krajowych organizacjach i sieciach badawczych, (6) udział w konferencjach i seminariach naukowych, (7) działalność na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Okresowa ocena działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego pełni istotną funkcję diagnostyczną. Dlatego, podczas jej dokonywania uwzględnia wyniki ocen studentów pozyskiwane w ramach badania on-line oraz uwagi i spostrzeżenia z hospitacji zajęć.

Wyniki okresowej oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich, podobnie jak opinie studentów pozyskiwane w procesie ankietowania, są wykorzystywane do ich doskonalenia się oraz w planowaniu procesu dydaktycznego. Ponadto stanowią one przesłanki do rozpoznawania indywidualnych potrzeb i planowania osobowych ścieżek rozwojowych. Z tych względów wyniki badań ankietowych są poddawane wnikliwej analizie i systematycznie udostępniane pracownikom. Zbiorcze wyniki ankiet oraz indywidualne uwagi studentów są przedmiotem analizy na posiedzeniu kolegium dyrektorskiego oraz na posiedzeniu Rady Wydziału, a następnie są omawiane na zebraniu pracowników. Z nauczycielami, którzy otrzymali najniższe oceny (poniżej 4) przeprowadzane są rozmowy wyjaśniające. Ustalane są przyczyny niskiej oceny oraz poszukiwane są metody zwiększenia poziomu zajęć dydaktycznych, sugerowane są działania pozwalające pracownikowi na doskonalenie umiejętności dydaktycznych i zmianę podejścia do studentów. W przypadku niepokojących uwag (np. nieprecyzyjne określenie wymagań wobec studentów, brak dostępności pracownika, zawilość prowadzonych wywodów w czasie wykładów) także dochodzi do indywidualnej rozmowy z pracownikiem. Najczęściej powtarzające się uwagi są prezentowane i omawiane na ogólnych zebraniach pracowników. Kilukrotnie powtarzające się niskie oceny mogą skutkować odsunięciem od prowadzenia danego przedmiotu. Należy podkreślić, że najczęściej rozmowa dyscyplinująca pozwala na usunięcie niedoskonałości w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Dla podwyższenia poziomu dydaktyki dla nauczycieli z niskim stażem pracy organizowane są kursy dydaktyczne w ramach realizacji projektu „Dokształcanie dydaktyczne Uczelni”. Z osobami zatrudnionymi na podstawie umów cywilno-prawnych, którzy uzyskali niską ocenę od studentów potwierdzoną negatywną opinią z hospitacji zajęć dydaktycznych współpraca nie zostaje przedłużona.

Politykę kadrową prowadzoną w IGiNoŚ wyznaczają przede wszystkim: kryteria zatrudniania, system oceny okresowej, zasady powierzania do realizacji zajęć dydaktycznych oraz formy wsparcia i motywowania, co pozytywnie wpływa na realizację zajęć dydaktycznych. Wprawdzie większość pracowników posiada staż 10 - 30 lat to podejmowane są starania w celu zatrudnienia młodych naukowców. W efekcie tych działań zatrudniono 2 osoby poniżej 30 roku życia. Relacja między liczbą nauczycieli akademickich a liczbą studentów w przypadku kierunku geografia wynosi 0,65, podczas gdy na wszystkich kierunkach wynosi 0,93 (stan na 31.08.2023 r.). Jest to jeden z wielu czynników zapewniających wysoki poziom kształcenia akademickiego. Dorobek naukowy przekłada się na awanse zawodowe pracowników IGiNoŚ, co potwierdza fakt uzyskania w latach 2018-2023 przez 2 pracowników tytułu naukowego profesora, przez 5 pracowników stopnia naukowego doktora habilitowanego, a przez kolejnych 2 nauczycieli akademickich stopnia naukowego doktora. Ponadto 3 doktorantów uzyskało stopień naukowy doktora. W Instytucie stworzono korzystne warunki do prowadzenia aktywnej działalności w organizacjach i stowarzyszeniach naukowych, w radach redakcyjnych krajowych i zagranicznych czasopism naukowych oraz w międzynarodowych organizacjach i sieciach badawczych. Działaniem motywującym pracowników do wszechstronnego indywidualnego rozwoju jest zgłaszanie kandydatur do nagród rektorskich (w tym za działalność dydaktyczną) oraz nagradzanie ich na poziomie Wydziału (w tym za działalność dydaktyczną). Długofalowa polityka kadrowa jest klarowna, skuteczna oraz akceptowana przez nauczycieli akademickich. Sprzyja stabilizacji zatrudnienia oraz określeniu indywidualnych potrzeb rozwojowych pracowników oraz innych osób realizujących zajęcia na kierunku geografia.

W IGiNoŚ obowiązują odpowiednie i skuteczne procedury pozwalające na rozwiązywanie konfliktów pomiędzy pracownikami, studentami oraz w relacji student-nauczyciel akademicki. Mają one charakter ogólnouniwersytecki (m.in. Zarządzenie nr 80/2021 Rektora UJK z dnia 7 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w UJK). W Uczelni precyzyjnie

określono sposoby reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa (także podczas zajęć dydaktycznych odbywających się poza siedzibą Uczelni). Celem prowadzonej polityki jest: diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa i równego traktowania; podejmowanie działań prewencyjnych; udzielanie wsparcia osobom pokrzywdzonym w wyniku działań dyskryminacyjnych lub naruszających ich osobiste bezpieczeństwo. W Uczelni powołana została Komisja Antymobbingowa i Antydyskryminacyjna (Zarządzenie nr 115/2021 Rektora UJK). W czerwcu 2022 r. odbyło się szkolenie dla społeczności akademickiej Wydziału dotyczące regulacji prawnych w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji. Nauczyciele akademicy znają zasady postępowania w przypadku wystąpienia wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec osób prowadzących proces dydaktyczny oraz formy pomocy ofiarom (w tym w zakresie udzielania wsparcia merytorycznego i/lub psychologicznego). W ostatnich czterech latach w Instytucie pojawiła się jedna sytuacja konfliktowa między pracownikami. Została ona rozwiązana na poziomie Instytutu drogą negocjacji. Nie odnotowano natomiast zdarzeń stanowiących zagrożenie lub naruszenia bezpieczeństwa pracowników/studentów oraz jakiegokolwiek form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy IGiNoŚ oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na studiach pierwszego i drugiego stopnia kierunku geografia, związane z określonymi dyscyplinami naukowymi (w tym osoby odpowiedzialne za przygotowanie kandydatów do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela), posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie deklarowanych dyscyplin oraz doświadczenie i kompetencje dydaktyczne, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Obecna liczebność i struktura kadry zapewniają prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego i gwarantują osiąganie przez studentów kierunku założonych efektów uczenia się, zarówno w trybie stacjonarnym, jaki i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kryteria doboru i przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia pozwalają na prawidłową realizację zajęć. Ponadto, obciążenie godzinowe osób zatrudnionych w uczelni, dla których jest ona podstawowym miejscem pracy, jest zgodne z wymaganiami. Przebieg procesu dydaktycznego (w tym zajęć zdalnych) jest na bieżąco kontrolowany. Polityka kadrowa prowadzona w IGiNoŚ UJK jest adekwatna do potrzeb związanych z prawidłową realizacją wszystkich zajęć dydaktycznych. Jest stabilna i sprzyja optymalnemu rozwojowi nauczycieli akademickich. Istotnymi jej cechami są: transparentne zasady zatrudniania i doboru nauczycieli akademickich do potrzeb procesu dydaktycznego, oparte na klarownych procedurach uwzględniających kompetencje formalne i merytoryczne tj. dorobek naukowy, doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. W pełni zaspokajane są potrzeby nauczycieli akademickich (i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne) w zakresie szkoleń, warsztatów i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji dydaktycznych. Nauczyciele akademicy, studenci i doktoranci mają zapewnione wsparcie techniczne, niezbędne w realizacji

procesu dydaktycznego oraz w pracy badawczej. W doskonaleniu kompetencji nauczycieli akademickich (w tym w zakresie posługiwania się metodami i technikami stosowanymi w kształceniu na odległość) wykorzystywane są wyniki monitorowania ich zadowolenia z funkcjonalności platformy e-learningowej i narzędzi do nauczania zdalnego. Ocena kadry w zakresie działalności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej jest dokonywana systematycznie, co stymuluje nauczycieli akademickich do dalszego, wszechstronnego rozwoju i doskonalenia się. Istotnymi elementami oceny dydaktycznej pracowników są: anonimowe opinie studentów dotyczące różnych aspektów procesu dydaktycznego, spostrzeżenia i uwagi z hospitacji zajęć oraz wyniki monitorowania działalności dydaktycznej. Rozwój nauczycieli akademickich stymulują: korzystne warunki sprzyjające prowadzeniu działalności badawczej; możliwość ustawicznego doskonalenia kompetencji dydaktycznych oraz inne sprawdzone mechanizmy wzmacniające motywację, m.in. system nagród. Polityka kadrowa prowadzona w IGiNoŚ sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi osobowemu. Stworzono korzystne warunki pracy oraz mechanizmy stymulujące i motywujące nauczycieli akademickich do wszechstronnego doskonalenia, rozpoznawania własnych potrzeb oraz planowania indywidualnych ścieżek rozwojowych. Opracowano i wdrożono stosowne zasady rozwiązywania konfliktów, a także procedury opisujące sposób reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, mobbingu, wystąpienia sytuacji i wszelkich form dyskryminacji oraz przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz określono zasady i formy pomocy ofiarom.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastrukturę dydaktyczną wykorzystywaną w procesie dydaktycznym na kierunku geografia tworzą sale dydaktyczne i laboratoryjne, laboratoria specjalistyczne IGiNoŚ, pomieszczenia i zasoby Biblioteki Uniwersyteckiej oraz obiekty Centrum Rehabilitacji i Sportu (CRiS). Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne w budynku IGiNoŚ (o ogólnej powierzchni wynoszącej 3432 m²) mają do dyspozycji: 30 sal dydaktycznych, tj. 6 sal wykładowych mogących pomieścić: 50 x 2, 80, 90, 134 i 150 studentów oraz 24 sale konwersatoryjne. Ponadto w ich dyspozycji znajduje się 8 laboratoriów dydaktycznych i 2 laboratoria wchodzące w skład zakładów naukowych, o łącznej powierzchni 722 m². W celach dydaktycznych i badawczych wykorzystywane są także 2 stacje terenowe. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Instytutu została wzbogacona i rozbudowana w latach 2008-2012 dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych w ramach dwóch projektów: Funduszy Europejskich – dla Rozwoju Polski Wschodniej i Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Baza ta jest w dalszym ciągu rozbudowywana i unowocześniana.

Sale wykładowe i konwersatoryjne wyposażone są w urządzenia multimedialne. m.in.: rzutniki multimedialne, zestawy komputerowe dla prowadzącego. Ponadto, w zależności od potrzeb, prowadzący zajęcia mogą na swoich stanowiskach podłączyć własne komputery przenośne. Sale seminaryjne i ćwiczeniowe posiadają na wyposażeniu zestawy komputerowe dla prowadzącego oraz

wygodne stoły do pracy dla studentów. Laboratoria dydaktyczne, tj. pracownie komputerowe oraz laboratoria naukowe i specjalistyczne wyposażone są w nowoczesną i kompleksową aparaturę niezbędną do realizacji zadań wynikających z programu studiów. Wszystkie sale komputerowe posiadają stanowiska do pracy studentów z komputerem. W komputerach zainstalowane jest licencjonowane oprogramowanie użytkowe (biurowe, edytorskie, multimedialne) oraz narzędziowe. Wszystkie stanowiska komputerowe mają dostęp do szerokopasmowego Internetu. Studenci i pracownicy IGiNoŚ mają ponadto zapewniony nieograniczony dostęp do Internetu (sieć Eduroam). Laboratoria naukowe oraz specjalistyczne funkcjonujące w obrębie zakładów Instytutu (Laboratorium Badań Środowiska oraz Zespół Laboratoriów Geomorfologiczno-Hydrologicznych) są wyposażone w nowoczesną i kompleksową aparaturę do analizy chemicznej próbek wody, gleby i materii organicznej. Prowadzone są m.in. badania gleboznawcze (z zakresu fizycznych właściwości gleb i osadów, chemicznych właściwości gleb i osadów, separacji frakcji ilastej z gleb i osadów, składu mineralnego gleb i osadów itd.), hydrologiczne (m.in. do badania wód różnej genezy oraz zawiesin i osadów rzecznych), geomorfologiczne (do badań z zakresu geomorfologii dynamicznej oraz sedymentologii). Wyposażenie laboratoriów specjalistycznych pozwala na prowadzenie analiz dla celów dydaktycznych i naukowych. Instytut ma na wyposażeniu mikroskop elektronowy skaningowy z przystawką EDS i 2 profesjonalne mikroskopy (stereoskopowy i biologiczny odwrócony), z których korzystają studenci prowadzący badania do prac licencjackich i magisterskich.

IGiNoŚ posiada 2 terenowe stacje naukowe z zapleczem naukowo-dydaktycznym, które wykorzystywane są do celów dydaktycznych oraz do prowadzenia badań naukowych przez studentów, głównie do realizacji prac dyplomowych oraz przygotowywania publikacji naukowych. Stacje znajdują się na obszarze tzw. Białego Zagłębia (Góra Malik) i w Świętokrzyskim Parku Narodowym (Święty Krzyż). Są to powierzchnie badawcze urządzone i wyposażone w aparaturę badawczą do realizacji badań w 15 programach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Na wyposażeniu IGiNoŚ znajdują się także 2 laboratoria mobilne (ambulanse pomiarowe) posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 1622 na pomiary zawartości SO₂, O₃, NO, NO₂, NO_x oraz pyłu PM 2,5 i PM10 w powietrzu atmosferycznym.

Ponadto, w ramach współpracy między jednostkami Wydziału, pracownicy IGiNoŚ mogą korzystać z aparatury naukowej innych jednostek Wydziału. Szczególnie cenna jest możliwość wykorzystania urządzeń o dużej mocy obliczeniowej m.in. do modelowania danych przestrzennych w Centrum Obliczeń i Modelowania Komputerowego (COiMK), którego misją jest budowanie wartości dla nauki i społeczeństwa poprzez tworzenie i dostarczanie nowatorskich rozwiązań informatycznych i obliczeniowych w oparciu o interdyscyplinarne podejście, współpracę, kompetencje i infrastrukturę. Zajęcia dydaktyczne z wychowania fizycznego realizowane są w CRiS. Centrum posiada pełnowymiarową halę sportową z możliwością podzielenia na trzy oddzielne boiska, salę fitness, salę gimnastyki przyrządowej, pracownię aktywizacji ruchowej – siłownię, salę gimnastyki korekcyjnej. Laboratoria naukowe i stacje terenowe spełniają warunki pozwalające studentom rozwijać zainteresowania naukowe i poznać rzeczywiste warunki przyszłej pracy badawczej i zawodowej. Także pozostałe, wymienione pomieszczenia dydaktyczne i naukowo-dydaktyczne, dzięki zróżnicowanej wielkości i przeznaczeniu (sale audytoryjne, seminaryjne, ćwiczeniowe, laboratoria, itp.), umożliwiają studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W IGiNoŚ stworzono środowisko dydaktyczne adekwatne zarówno do oczekiwań w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych (osiągania przez studentów efektów uczenia się) i działalności badawczej studentów (lub udziału w niej), jak i ich wdrażania do warunków pracy w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Infrastruktura informatyczna oraz specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i sprawne, dzięki czemu umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych (w tym z wykorzystaniem technik informacyjno-komunikacyjnych). Wyposażenie techniczne innych pomieszczeń dydaktycznych oraz laboratoriów i stacji badawczych a także znajdujące się w nich pomoce i środki dydaktyczne nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności dydaktycznej i naukowej. Parametry techniczne sprzętu badawczego, czy też standard infrastruktury informatycznej, dowodzą stałej troski i skutecznego podejmowania działań w celu unowocześniania sprzętu i urządzeń. Stan i rodzaj wyposażenia technicznego pomieszczeń, zestawy dostępnych urządzeń i pomocy dydaktycznych, specjalistyczna aparatura badawcza zgromadzona w laboratoriach, umożliwiają prawidłową realizację złożonego procesu dydaktycznego.

Wszystkie 3 pracownie komputerowe są każdorazowo wyposażone w 12 stanowisk do pracy studentów. Rozmieszczenie stanowisk umożliwia prawidłowy przebieg pracy studentów i jej właściwy nadzór. Oprogramowanie narzędziowe zainstalowane na komputerach w tych salach jest profesjonalne. Oprogramowanie GIS posiada funkcje niezbędne do tworzenia i edycji warstw tematycznych. Wykorzystuje się je do celów naukowych i dydaktycznych, tj. do opracowywania nowych map i baz danych oraz uaktualniania istniejących. Aplikacje te umożliwiają pracę z wektorowymi i rastrowymi modelami danych oraz analizę elementów środowiska geograficznego (ArcGIS 10.x, Geoxa 2.0, Quantum GIS 3.4, Statistica 13.0). Uwzględniając liczbę studentów kierunku, liczbę grup ćwiczeniowych oraz liczbę pomieszczeń i znajdujących się w nich stanowisk pracy oraz dostępność do oprogramowania komputerowego należy stwierdzić, że w IGiNoŚ zagwarantowano prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz możliwość samodzielnego wykonywania czynności badawczych przez studentów i pracowników

Istotną rolę w procesie kształcenia studentów odgrywają zasoby biblioteczne. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej (zlokalizowanej na terenie „B” Campusu Uczelnianego). Powierzchnia użytkowa Biblioteki wynosi ok. 7 tys. m². Funkcjonuje tu 6 czytelni wyposażonych w 318 miejsc do pracy. Studenci mają dostęp do 52 stanowisk komputerowych. Biblioteka posiada 5 specjalistycznych stanowisk komputerowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami. Prawo do wypożyczania zbiorów na zewnątrz mają studenci, pracownicy UJK, uczestnicy studiów doktoranckich, słuchacze studiów podyplomowych, studenci oraz pracownicy szkół wyższych i instytucji współpracujących z Biblioteką lub Uniwersytetem. Biblioteka dysponuje katalogiem elektronicznym, który pozwala czytelnikom na zalogowanie się do własnego profilu czytelniczego i zamawiania oraz przedłużania terminu wypożyczenia książek. Księgozbiór Biblioteki w formie tradycyjnej udostępniany poprzez wypożyczenia może być poszerzony przez wypożyczenia międzybiblioteczne (krajowe i zagraniczne). Kalendarz pracy oraz godziny otwarcia Biblioteki (we wszystkie dni tygodnia) jest dostosowany do kalendarza akademickiego. W celu umożliwienia czytelnikom samodzielnego wypożyczania oraz zwrotu książek w strefie wolnego dostępu do wydawnictw zwartych zainstalowano 2 urządzenia do samodzielnego wypożyczania i dokonywania zwrotów. Zwrot książek może odbywać się o dowolnej porze, w sposób tradycyjny lub z wykorzystaniem samoobsługowej, automatycznej, całodobowej wrzutni zewnętrznej. Czytelnicy Biblioteki mają do dyspozycji trzy skanery, za których pomocą mogą samodzielnie wykonać skan potrzebnego materiału i zapisać go w postaci pliku PDF/JPEG na własnym nośniku pamięci USB. Z systemem biblioteczno-informacyjnym Biblioteki Uniwersyteckiej jest zintegrowany system biblioteczny ALEPH, który umożliwia dostęp do wszystkich opracowanych elektronicznie zasobów zgromadzonych w wersji klasycznej, papierowej, np. czasopism – druków ciągłych, jak i książek - druków zwartych. Na wszystkich komputerach w sieci UJK, w tym również na komputerach

bibliotecznych (lub prywatnych po zalogowaniu się do Portalu Zdalnego Dostępu UJK) gwarantowany jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, która umożliwia dostęp do światowych zasobów wiedzy za pośrednictwem baz danych. Dla potrzeb Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia wydzielony został jeden komputer (terminal) w Oddziale Informacji Naukowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Korzystać z niego mogą wszyscy użytkownicy Biblioteki posiadający aktywną kartę biblioteczną. Aktualne wyposażenie techniczne i wielkość pomieszczeń bibliotecznych (w tym czytelnia), a także optymalne godziny dostępu, w pełni zaspokajają potrzeby studentów geografii i pracowników, wynikające z procesu dydaktycznego i prowadzenia działalności badawczej, w zakresie dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej.

W budynku IGiNoŚ, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami BHP, w stosownych miejscach umieszczono instrukcje BHP, sprzęt gaśniczy, zabezpieczono drogi ewakuacji itp. We wszystkich laboratoriach regulaminy znajdują się na drzwiach wejściowych i w gablotkach, a wewnątrz pomieszczeń: instrukcje BHP, instrukcje obsługi aparatury, stroje i okulary ochronne, sprzęt gaśniczy itd. Stworzono, bezpieczne warunki do korzystania z przestrzeni dydaktycznej, laboratoriów komputerowych, laboratoriów naukowych (w tym laboratorium mobilnego), stacji terenowych, zasobów bibliotecznych oraz specjalistycznego oprogramowania komputerowego w godzinach i poza godzinami zajęć dydaktycznych.

Istotnym elementem systemów informatycznych uczelni jest system biblioteczno-informacyjny oraz uczelniane, wydziałowe i instytutowe serwisy WWW oraz serwisy dedykowane, np. studentom niepełnosprawnych, Erasmus+, samorządu studenckiego itp. W budynku IGiNoŚ uruchomiono sieć bezprzewodową WiFi o silnym sygnale. Pozwala to studentom kierunkowi na korzystanie z sieci również poza salami dydaktycznymi. Cennym wsparciem procesu dydaktycznego jest platforma e-learningowa. Platforma ta umożliwia m.in. wysyłanie na e-maile studentów wiadomości indywidualnych i grupowych, przesłanie materiałów dydaktycznych oraz plików z zadaniem. Zawiera także narzędzie do zbierania opinii – anonimowej oceny zajęć dydaktycznych. Oprogramowanie, które jest zainstalowane na komputerach w salach komputerowych oraz w laboratoriach (do celów badawczych) i jest stosowane podczas zajęć może być również wykorzystywane przez studentów poza zajęciami dydaktycznymi, np. w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej – do wykonywania ćwiczeń etapowych, realizacji projektów, przygotowywania prac dyplomowych itp. Dotyczy to w szczególności programów narzędziowych (np. Quantum GIS 3.4 z licencją open oraz Statistica 13.0 w ramach licencji akademickiej typu Site License), do których studenci zyskują dostęp po zalogowaniu się do systemu Wirtualna Uczelnia z prywatnych komputerów. W razie potrzeby studenci mogą uzyskać pomoc od informatyka zatrudnionego w IGiNoŚ. Zgodnie z regulaminem Pracowni Komputerowych IGiNoŚ stworzono możliwość korzystania z pracowni poza godzinami przeznaczonymi na zajęcia dydaktyczne (według planu zamieszczonego w Wirtualnej Uczelni). Podobne zasady obowiązują w odniesieniu do instytutowych laboratoriów. Studenci mogą korzystać zarówno ze sprzętu, jak i odczynników pod nadzorem pracownika (ze względów BHP), w terminach ustalonych z kierownikami laboratoriów, np. ze względu na cykl analiz wykonywanych na potrzeby pracy dyplomowej.

Budynek IGiNoŚ, podobnie jak i inne obiekty, w których realizowany jest proces dydaktyczny na kierunku geografia, jest pozbawiony fizycznych barier – nie ma w nich ograniczeń w zakresie mobilności osób z niepełnosprawnością. Zainstalowano windy zewnętrzne i wewnętrzne (dodatkowo opisane znakami Braille’a), a istniejące podjazdy spełniają standardy określające wymagania osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Osobom z niepełnosprawnościami zapewniono warunki ułatwiające korzystanie w pełnym zakresie z infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz do

pomieszczeń przeznaczonych na pracę naukową, a także możliwość przebywania w przestrzeniach ogólnodostępnych (w tym do pomieszczeń sanitarnych, strefy relaksu). Biblioteka Uniwersytecka dostosowana jest w pełni do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z jej zbiorów, w tym na dedykowanych im stanowiskach pracy. Istotne znaczenie ma również spełnienie warunku swobodnego dostępu studentów (z wykorzystaniem prywatnych komputerów) do oprogramowania stosowanego w procesie dydaktycznym. Prowadzący zajęcia dydaktyczne mają możliwość przekazywania materiałów w wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Jest to szczególnie ważne w przypadku osób realizujących studia (np. ze względów zdrowotnych) zgodnie z indywidualnym planem studiów. Studenci mogą korzystać z oryginalnych kopii licencyjnych oprogramowania zainstalowanego na komputerach Uczelni w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów. Stworzono warunki pozwalające na synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne. Wdrożony zintegrowany system informatyczny, którego integralną częścią są moduły dedykowane studentom, umożliwia m.in. przesyłanie materiałów dydaktycznych, anonimową ocenę zajęć dydaktycznych. Platforma e-learningowa pozwala na realizację wszystkich czynności dydaktycznych oraz zadań o charakterze administracyjnym i organizacyjnym. Jest dostępna dla wszystkich studentów, co ma szczególne znaczenie dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. W Uniwersytecie działa Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami (CWOzN) oraz Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji.

W przypadku wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość studentom zapewniono dostęp do infrastruktury informatycznej, m.in. do specjalistycznego oprogramowania Microsoft 365, a po zalogowaniu się do dodatkowego oprogramowania. Podczas pandemii COVID-19, zajęcia dydaktyczne (w tym specjalistyczne) z powodzeniem realizowano w przestrzeni wirtualnej, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zdolność do prowadzenia zajęć w formie zdalnej a także możliwość pracy studentów w przestrzeni wirtualnej poza godzinami dydaktycznymi została utrzymana. Służy temu platforma e-learningowa oraz możliwość korzystania ze specjalistycznego oprogramowania z dostępem z prywatnych komputerów. Wprawdzie IGiNoŚ nie dysponuje wirtualnymi laboratoriami, ale studenci mogą wykorzystywać zdalny dostęp do Mobilnego Laboratorium Jakości Powietrza. Daje to możliwość monitorowania uzyskanych wyników badań on-line.

W zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej UJK znajduje się: ok. 521 tys. egz. wydawnictw zwartych, ok. 75 tys. roczników wydawnictw ciągłych oraz 12,5 tys. jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych. Liczba tytułów prenumerowanych czasopism wynosi 420. Zbiory Biblioteki opracowane są w układzie alfabetycznym i działowym. Biblioteka zapewnia dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych ok. 27 tys. tytułów czasopism, ponad 224 tys. tytułów książek). Liczba baz bibliograficznych w licencjach krajowych i narzędzi bibliometrycznych w licencjach konsorcyjnych oraz baz własnych wynosi 55. Zgodnie z wykazem przedmiotów dla kierunku geografia, Biblioteka posiada w wersji drukowanej: ponad 14 tys. tytułów wydawnictw zwartych (tj. 21 862 egz.) oraz 31 tytułów czasopism. Zapewniony jest dostęp do czasopism i książek w licencjach krajowych i konsorcyjnych, baz pełnotekstowych oraz bibliograficzno-abstraktowych w licencjach krajowych i konsorcyjnych. Ogółem dla kierunku geografia dostępnych jest 17 źródeł elektronicznych (m. in. baz pełnotekstowych). Wielkość, charakter oraz aktualność zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych wykazują zgodność tematyczną i językową oraz formy wydawniczej z potrzebami edukacyjnymi studentów kierunku geografia. Gwarantuje to prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz stwarza możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się, jak i prowadzenia bądź udziału w działalności badawczej. Biblioteka udostępnia zasoby w sposób tradycyjny oraz na zasadzie wolnego dostępu do półek.

Literatura podstawowa, a także literatura uzupełniająca, rekomendowane przez nauczycieli akademickich w kartach przedmiotów są uwzględnione w zasobach bibliotecznych Uczelni. Wielkość zbiorów literaturowych, zbiorów kartograficznych, nieograniczony elektroniczny dostęp do publikacji wskazanych w sylabusach, skutecznie rozwiązuje kwestię relacji liczby egzemplarzy do liczby studentów. Dodatkowym ułatwieniem jest możliwość osobistego tworzenia kopii artykułów, fragmentów książek, map itp., poprzez skanowanie (na sprzęcie znajdującym się w bibliotece).

Pracownicy monitorując publikacje polskie i zagraniczne w ramach swoich dyscyplin i prowadzonych przedmiotów mogą zgłaszać prośby o ich aktualizację w zasobach bibliotecznych. Dyrekcja Instytutu systematycznie monitoruje ten proces.

Studentom zapewniono możliwość pracy z literaturą naukową, zarówno w sposób tradycyjny (na miejscu i poprzez wypożyczenia) jak i poprzez dostęp elektroniczny. Ponadto wdrożono skuteczny mechanizm zwiększania dostępu do publikacji naukowych poprzez zakup kolejnych egzemplarzy na prośbę nauczyciela akademickiego (ewentualnie studenta bądź doktoranta). Studenci mogą także zamawiać pozycje literatury (krajowej i światowej) spoza zasobów biblioteki.

W Bibliotece Uniwersyteckiej funkcjonuje Pracownia Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Wyposażona jest ona w urządzenia ułatwiające korzystanie z zasobów bibliotecznych przez osoby z dysfunkcją wzroku. Znajdują się na jej wyposażeniu, między innymi: linijki brajlowskie, drukarki brajlowskie, urządzenia udźwiękowiające, profesjonalne lupy z kontrastami, wygrzewarki umożliwiające uwypuklenie materiałów graficznych. Z urządzeń tych studenci mogą korzystać na miejscu lub zwracać się z prośbą do pracowników biblioteki o odpowiednie przygotowanie materiałów. O przygotowanie materiałów do zajęć dydaktycznych, np. testów zapisanych alfabetem Brajla, mogą zwracać się również pracownicy UJK. Podkreślony już uprzednio nieograniczony dostęp do publikacji w wersji elektronicznej, brak barier utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami w pomieszczeniach Biblioteki Uniwersyteckiej oraz utworzenie w lektorium miejsc dostosowanych do ich wymagań, świadczy o pełnym dostosowaniu do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, warunków do pełnego korzystania z zasobów bibliotecznych.

Dowolne materiały dydaktyczne są udostępniane studentom w formie elektronicznej na platformie e-learningowej, na potrzeby procesu dydaktycznego prowadzonego w sposób tradycyjny lub też z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Wskazane rozwiązania szczególnie ułatwiają udział w procesie dydaktycznym studentom z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Uczelni, a także infrastruktura placówek oświatowych, w których odbywa się kształcenie przyszłych nauczycieli geografii (w tym hospitowanie lekcji, prowadzenie lekcji próbnych oraz realizowane są praktyki) są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w obowiązującym standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

W trosce o rozwój infrastruktury naukowej i dydaktycznej oraz zasobów informacyjnych i edukacyjnych przeprowadzane są okresowe przeglądy. Dokonywana ocena dotyczy sprawności, dostępności i nowoczesności elementów infrastruktury dydaktycznej, np. sprzętów, urządzeń, środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania. Zwraca się uwagę na dostosowanie infrastruktury i zasobów do wymogów procesu dydaktycznego, liczby studentów oraz oczekiwań i potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zespół tych działań dopełniają: bieżący nadzór stanu infrastruktury oraz naprawa lub wymianę aparatury bądź sprzętu na nowy. W ramach prowadzonej ankietyzacji studenci mogą wyrażać opinie o bazie dydaktycznej w tym wskazywać potrzebne w ich ocenie potrzeby uzupełnienia/poprawy stanu istniejącego. W ramach działań dotyczących oceny księgozbioru realizowana jest systematyczna kontrola stanów zasobów służących procesowi dydaktycznemu. Biblioteka regularnie weryfikuje zasób księgozbioru w oparciu o literaturę

podstawową z kart przedmiotów oraz konsultacje z prowadzącymi. Sugestie wykładowców, co do przyszłych zakupów do księgozbioru, a także ulepszeń w bieżącym funkcjonowaniu biblioteki są brane pod uwagę. Dzięki działalności informacyjnej i doradczej bibliotekarz poznaje nowe potrzeby tak prowadzących, jak i studentów, dotyczące np. stanu księgozbioru, planu prenumeraty, dostępu do baz danych, komunikacji z biblioteką i wszelkich bieżących niedogodności. Oddział Informacji Naukowej służy ponadto poprawie umiejętności w zakresie wyszukiwania i weryfikowania informacji, znajomości baz, z których możliwe jest pozyskiwanie źródeł czy zasad przygotowywania publikacji, referatów, sporządzania bibliografii itp. Poza kontaktem w bibliotece, komunikacja jest możliwa drogą telefoniczną, e-mailową, poprzez media społecznościowe. Bieżący kontakt z przedstawicielami platform udostępniających bazy naukowe pozwala na lepsze rozpoznanie trendów w czytelnictwie, a oferowane przez te platformy narzędzia w postaci statystyk i algorytmów stanowią cenne informacje o zmiennych potrzebach czytelniczych, na które biblioteka może elastycznie odpowiadać. Również prowadzona przez bibliotekarzy statystyka czytelnictwa i informacje dotyczące częstotliwości wypożyczania, służą optymalizacji oferty bibliotecznej i lepszemu planowaniu gromadzenia. Ważnym elementem doskonalenia systemu bibliotecznego jest proces okresowego sprawdzania przed rozpoczęciem roku akademickiego kart przedmiotów pod kątem dostępności w bibliotece literatury wskazanej przez nauczycieli akademickich. W przypadku stwierdzenia braków podejmowane są działania mające na celu zakup takich pozycji literaturowych wskazanych w kartach przedmiotów.

W IGiNoŚ systematycznie podejmuje się działania mające na celu unowocześnianie i aktualizowanie infrastruktury informatycznej i oprogramowania ze względu na szybki postęp w tym zakresie. Dążąc do zwiększenia jakości, skuteczności i dostępności systemu kształcenia, w latach 2018-2022 w ramach realizowanego projektu (Nowe perspektywy rozwoju UJK w Kielcach), współfinansowanego ze środków UE zakupiono platformę e-learningową.

W okresowych przeglądach infrastruktury dydaktycznej, wyposażenia technicznego i środków dydaktycznych oraz specjalistycznego oprogramowania uczestniczą pracownicy, studenci, doktoranci oraz (w miarę potrzeb) osoby spoza Uczelni. Studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat infrastruktury, z której korzystają poprzez ankietę wypełnianą na koniec cyklu kształcenia (Zarządzenie nr 143/2022 Rektora UJK). Prowadzący zajęcia mogą składać propozycje zakupu: oprogramowania (licencji), specjalistycznych odczynników chemicznych oraz księgozbioru do uniwersyteckiej biblioteki. W tym celu należy złożyć stosowny druk zapotrzebowania na zakup towarów i usług.

Wyniki okresowych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. Na przykład w nawiązaniu do uwag studentów, w bieżącym roku, Instytut został doposażony w pięć nowych komputerów i pięć rzutników multimedialnych do sali dydaktycznych. Udokumentowane są także przykłady działań dedykowanych studentom z niepełnosprawnościami. Wprawdzie aktualnie na kierunku geografia nie ma studentów z niepełnosprawnościami to jednak podejmowane są kolejne działania w tym zakresie. Od roku akademickiego 2022/2023 karty przedmiotów obowiązkowo są zapisywane odpowiednimi, prostymi czcionkami (Calibri), co ułatwia ich odczytywanie przez osoby z dysfunkcją wzroku. Pracownicy IGiNoŚ (naukowo-badawczy i administracyjny) w ciągu ostatnich dwóch lat wzięli udział w szkoleniu Dostępność przestrzeni akademickiej dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu Uniwersytet otwarty na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, informatyczna i biblioteczna IGiNoŚ, podobnie jak wyposażenie techniczne pomieszczeń o funkcji dydaktycznej i naukowej, zasoby edukacyjne oraz środki i pomoce dydaktyczne (w tym znajdujące się na terenie szkół, w których odbywa się przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela), są nowoczesne i umożliwiają prawidłowe organizowanie i prowadzenie nauczania stacjonarnego oraz nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Umożliwia to osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się w sposób zgodny z programem studiów, standardami współczesnej dydaktyki i w zgodzie obowiązującymi przepisami BHP. Wskazana infrastruktura odpowiada również realiom wykonywania przez absolwentów kierunku pracy badawczej (lub udziału w niej) i zawodowej, m.in. w zawodzie nauczyciela. W UJK w pełni zagwarantowano studentom geografii (także z niepełnosprawnościami) pełny dostęp do zasobów edukacyjnych i infrastruktury także poza czasem zajęć dydaktycznych, co ma istotne znaczenie w kontekście realizowania przez nich zadań w czasie przez siebie wybranym. Stworzono warunki gwarantujące synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne. Wszystkie składniki infrastruktury (dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej i informatycznej) oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń podlegają okresowej ocenie z udziałem studentów oraz nauczycieli akademickich. Efektem tych działań jest utrzymywanie infrastruktury w sprawności oraz pozyskiwanie informacji koniecznej dla jej dalszego rozwoju wynikającego z: konieczności łączenia wiedzy teoretycznej z praktyką, uwzględniania potrzeb i oczekiwań studentów, postępu nauki i technologii kształcenia. Systematycznie podejmowane są działania doskonalące, które przyczyniają się do jej stałego unowocześniania i aktualizacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności otoczenia społeczno-gospodarczego tym pracodawców z którymi współpracuje kierunek w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca ma charakter formalny na bazie podpisanych umów i porozumień. Kierunek współpracuje w zakresie praktyk zawodowych z jednostkami prowadzącymi działalność gospodarczą, ale także z jednostkami samorządowymi,

niepublicznymi placówkami oświatowymi, fundacjami, szkołami podstawowymi, średnimi i wyższymi. Są to między innymi Biebrzański Park Narodowy, Muzeum Podlaskie w Białymstoku, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego, Geopark Świętokrzyski, Urząd Statystyczny w Kielcach, Urząd Miasta Kielce, Starostwo Powiatowe w Kielcach, Gmina Kunów, Pińczów, Obrazów a także Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego. Wspólnie z Urzędem Miasta Kielce, kierunek uczestniczy w projekcie pn. System monitorowania efektywności miasta inteligentnego w ramach audytu miejskiego, nagrodzonym dotacją ze środków unijnych w konkursie Ministerstwa Rozwoju pn. „HUMAN SMART CITIES- Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców”. Organizowane są wspólne konferencje i seminaria naukowe z Komitetem Przestrzennego Zagospodarowania Kraju- Polskiej Akademii Nauk. Podpisano również porozumienie o współpracy z Centrum Geoedukacji wchodzącym w skład Geonatura Kielce (do 2021 r. - Geopark Kielce). Pracownicy kierunku jak też studenci aktywnie uczestniczą w różnorodnych działaniach naukowych.

Zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno- gospodarczego obejmuje głównie miasto Kielce, teren województwa świętokrzyskiego oraz sąsiednich województw. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym z pracodawcami prowadzona jest od lat systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Uczelnia podpisała umowę z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego dotyczącą realizacji konkursu na najlepszą pracę magisterską związaną z geografią turystyki. Warsztaty dla studentów i młodzieży szkolnej realizowane są podczas konferencji Agrotavel w ramach wieloletniej współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego. Konferencja Agrotavel związana jest z kreowaniem marki aktywnej turystyki wiejskiej. Obecnie wraz z Regionalną Organizacją Turystyczną realizowane są ścieżki dydaktyczne w Nowej Słupi w ramach projektu europejskiego Horyzont Europa – Rustic. Podjęto współpracę w zakresie zadań związanych z badaniami, promocją, popularyzacją oraz ochroną dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz przyległych terenów Kotliny Biebrzańskiej. Efekty badań prezentowane są na konferencjach naukowych, wystawach i innych działaniach o charakterze popularnonaukowym. Dzięki podpisanemu porozumieniu z Centrum Geoedukacji, obecnie Geoparku, kadra naukowa kierunku przyczyniła się do uzyskania certyfikatu Światowego Geoparku UNESCO oraz wpisania Geoparku Świętokrzyskiego do sieci Geoparków Globalnych. Studenci kierunku mogą przystąpić do egzaminu zewnętrznego potwierdzającego ich wiedzę i kompetencje oraz uzyskać certyfikat „Asystent Systemu Zarządzania Środowiskowego” w ramach współpracy z Polskim Centrum Badań i Certyfikacji, Ośrodkiem Kompetencji Personelu w Warszawie.

Wiele tematów dyplomów i prac przejściowych związanych jest w regionem. Cyklicznie organizowane są liczne wydarzenia o charakterze popularnonaukowym m.in. projekt „Uniwersytet Młodych” – innowacyjne moduły zajęć wspierające uczniów uzdolnionych w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych”, GISDAY, Dzień Geografa, Międzynarodowy Tydzień Geomorfologii, Dzień Krajobrazu, Festiwal Wiatru. W ramach tych spotkań przedstawiane są prelekcje, organizowane są warsztaty, wystawy i konkursy. W każdym roku organizowane są cykliczne spotkania i warsztaty popularyzujące zarówno geografię jak i Instytut a skierowane do młodzieży szkolnej. Były to m.in. warsztaty p.n. „Uwolnij w sobie geografa”, „Odkrywanie świata z Małym Księciem”, „Kielce na morzu? Na pustyni? A może pod lodolodem” cieszące się dużym zainteresowaniem młodzieży. Pracownicy Instytutu są członkami wielu znaczących zespołów eksperckich jak również rad i komitetów naukowych co dodatkowo poszerza grupę współpracującego otoczenia społeczno-gospodarczego.

Prowadzone są prelekcje m.in. na temat geografii turystyki i dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, migracji, klimatu, demografii. Prowadzenie są także objazdy naukowe i wycieczki krajoznawcze w ramach konferencji naukowych, różnorodnych szkoleń i konsultacji.

Studenci mają możliwość wysłuchania referatów zaproszonych naukowców z innych uczelni i instytucji naukowych. Był to m.in. wykład profesora z Centrum Badań Kosmicznych PAN pt. „Z góry widać więcej. Zdjęcia satelitarne programu Copernicus”, a także wykłady: „Wpływ georóżnorodności na aktualny stan i rozwój turystyki w obwodzie Issyk-Kul, Kirgistan”, „Rozwój najuboższych regionów Wielkiej Brytanii w warunkach polityki spójności”.

W ubiegłym roku praca magisterska pt. *Miejsca zapomniane na terenie Lokalnej Grupy Działania „Nad Czarną i Pilicą”*, uzyskała nagrodę Dziekana Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UJK. Z kolei w konkursach organizowanych przez Urząd Miasta Kielc wyróżniono pracę dyplomową pt. *Rozwój przestrzenno-demograficzny Kielc w latach 2000-2020*, a w ramach konkursu „Młodzi Naukowcy – Kielce 2021”, pracę pt. *„Zmiany powierzchni reklamowych w przestrzeni Kielc w latach 2011-2019 i ich przyczyny”*. Nagrodę główną w ramach konkursu „Młodzi Naukowcy – Kielce 2021” uzyskała praca licencjacką *„Ocena intensywności antropogenicznego nadsypywania den dolin rzecznych w Kielcach”*

Na wszystkich etapach przygotowywania programów studiów, jak również modyfikacji istniejących już programów uczestniczą interesariusze zewnętrzni wchodzący w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Zgłoszony przez interesariusza zewnętrznego wniosek o zwiększenie kompetencji społecznych studentów został uwzględniony i będzie realizowany w nowym cyklu kształcenia. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni podczas pandemii była zapewniona poprzez kontakt mailowy, telefoniczny a także bezpośredni w trakcie realizacji praktyk studenckich. W pracach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dla kierunku Geografia uczestniczą pracownicy Instytutu, przedstawiciel studentów oraz dwóch przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, co stanowi niewielką grupę reprezentantów interesariuszy zewnętrznych. Współpraca z pracodawcami ma charakter zarówno sformalizowany, jak i nieformalny, obejmujący spotkania i dyskusje podczas wizyt w firmach, na targach, konferencjach oraz uroczystościach wydziałowych. Wzajemna wymiana opinii i sugestii ma miejsce również podczas realizowanych na Wydziale warsztatów i szkoleniach z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, a także na szkoleniach realizowanych z udziałem pracowników Wydziału dla przedstawicieli przemysłu. Nieformalna współpraca ze środowiskiem zewnętrznym, a także niewielka grupa interesariuszy zewnętrznych pracująca w Kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia kierunku może nie być gwarancją przenoszenia doświadczeń związanych z wykonywaniem zawodu do procesu dydaktycznego oraz reagowania na potrzeby rynku pracy.

Rekomenduje się: podjęcie działań mających na celu utworzenie ciała doradczego skupiającego przedstawicieli rozległej grupy pracodawców i przedstawicieli instytucji współpracujących z kierunkiem. Wskazane jest także opracowanie syntetycznej, okresowej formy oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi kierunek współpracuje jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Oceniając rodzaj, zakres i zasięg działalności tych instytucji należy stwierdzić, że ich dobór jest właściwy. Współpraca ma charakter stały, systematyczny i przybiera różnorodne formy. Istotną składową edukacji, zwłaszcza w kontekście zawodu jest przyswajanie wiedzy w toku studiów i umiejętności praktycznych w trakcie praktyk zawodowych. Praktyka zawodowa oraz współpraca z firmami daje studentom możliwość zgłębiania aktualnych i realnych potrzeb zawodowego rynku pracy, zdobycia umiejętności pracy w wielodyscyplinarnych zespołach i współpracy z różnymi środowiskami, dają również możliwość zatrudnienia w różnych branżach pokrewnych. Studenci kierunku są dobrze oceniani przez pracodawców pod kątem przygotowania teoretycznego i praktycznego do zadań realizowanych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku geografia są zgodne ze Strategią Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, a w szczególności z zapisami mówiącymi o podejmowaniu działań umożliwiających korzystanie z szerokiej oferty dydaktycznej osobom z całego świata oraz mających na celu nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z innymi uczelniami i instytucjami pozaakademickimi za granicą. Koncepcja i cele kształcenia realizowane w IGiNoŚ nawiązują do wskazanych zapisów. Studenci kierunku geografia są zobligowani do uczestnictwa w zajęciach z języka obcego (angielskiego lub niemieckiego, francuskiego). Lektoraty są prowadzone przez wykładowców ze Studium Języków Obcych (SJO), mających doświadczenie w nauczaniu specjalistycznego języka angielskiego stosowanego w naukach ścisłych i przyrodniczych. W toku studiów pierwszego stopnia (łącznie 90 godzin dydaktycznych) studenci zdobywają wymagania językowe dla poziomu B2, zaś na drugim stopniu dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (60 godzinach dydaktycznych) oraz umiejętnością posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu geografii. Dla studentów wszelkie informacje są zamieszczane na stronie internetowej SJO.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 120/2021 Rektora UJK, każdy student, oprócz lektoratów, obowiązkowo w rocznym cyklu edukacji ma zapewnione przynajmniej 15 godzin dydaktycznych zajęć prowadzonych w języku angielskim. Z tego względu, program studiów zawiera zajęcia dydaktyczne przewidziane do częściowej realizacji w tym języku (3 zajęcia dydaktyczne na studiach pierwszego stopnia w wymiarze po 15 godz. i 4 zajęcia dydaktyczne na studiach drugiego stopnia, tj. 3 w wymiarze po 15 godz. i 1 w wymiarze 30 godz.), związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. W toku wymienionych wyżej zajęć dydaktycznych jest wykorzystywana oraz polecana studentom literatura anglojęzyczna. W rezultacie studenci

nabywają umiejętności posługiwania się językiem codziennym, jak również specjalistycznym słownictwem z zakresu geografii wystarczającym do czytania obcojęzycznej literatury fachowej (m.in. podręczników i artykułów), samodzielnego wyszukiwania informacji oraz przygotowywania wystąpień i prac pisemnych. Student posiadający stosowny certyfikat może być zwolniony z udziału w lektoracie z języka angielskiego np. na studiach licencjackich pozwala na to: certyfikat Telc B2, C1, C2; certyfikat Telc Business B2, C1; certyfikat (Cambridge ESOL) FCE (Cambridge English First) B2; certyfikat (Cambridge ESOL) CPE (Cambridge English Proficiency) C1; certyfikat IELTS B2, C1, C2; matura międzynarodowa IB C1, C2 lub dyplom ukończenia studiów licencjackich neofilologicznych / lingwistyki stosowanej. Studenci mają dostęp do obszernych zasobów zagranicznych Biblioteki Uniwersyteckiej. Dodatkowo, zgodnie z wymogami programu Erasmus+ jest przygotowywana oferta zajęć dydaktycznych do realizacji w języku angielskim (w wymiarach od 15 do 60 godz., m.in. wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia terenowe) dla studentów zagranicznych przyjeżdżających na wymianę studencką na kierunek geografia. W bieżącym roku akademickim oferta (upubliczniona na stosownej stronie internetowej) obejmuje 9 zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym i 11 zajęć dydaktycznych w semestrze letnim.

Rozwój międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku geografia, w tym dla mobilności wirtualnej, warunkują: (1) obecność zajęć dydaktycznych (lektoratów i zajęć kierunkowych) prowadzonych w języku angielskim w programie studiów; (2) możliwość realizowania części programu studiów poprzez uczestnictwo studentów w ramach programu wymiany międzynarodowej Erasmus; (3) korzystanie w toku kształcenia (zwłaszcza podczas przygotowywania prac dyplomowych) z literatury obcojęzycznej; (4) możliwość wyjazdów pracowników do zagranicznych ośrodków naukowych oraz wizyty naukowców z renomowanych europejskich uniwersytetów, m.in. in. w ramach programu ERASMUS; (5) powołanie w IGiNoŚ koordynatora instytutowego ds. Erasmus+, który organizuje spotkania informacyjne oraz udziela administracyjnego wsparcia, zarówno pracownikom jak i studentom; (6) ścisła współpraca z Działem Wymiany i Współpracy Międzynarodowej (DWiWM), który inicjuje działania i koordynuje współpracę z zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi; (7) upowszechnianie (na stronie internetowej) szczegółowych informacji na temat studiów zagranicznych w ramach programu wymiany studentów ERASMUS+ oraz o pracownikach UJK odpowiedzialnych za wymianę studentów i pracowników; (8) prowadzenie kampanii informacyjnych przez DWiWM (każdorazowo przy otwarciu naboru wniosków na wymianę międzynarodową), obejmujących spotkania i przekaz informacji drogą elektroniczną do wszystkich studentów oraz wydawanie broszury informacyjnej, opisującej wymianę studentów UJK; (9) umożliwianie odbywania praktyk oraz staży zawodowych absolwentom kierunku geografia w ramach programu Erasmus+ w ciągu 12 miesięcy od ukończenia studiów.

Z mobilnością studentów związany jest Program Study Buddy. Ułatwia on studentom z zagranicy integrację ze społecznością akademicką oraz adaptację kulturową w nowym środowisku. Każdy student przyjeżdżający na wymianę ma wyznaczonego opiekuna-wolontariusza. Ponadto, tworzona jest grupa Erasmus dostępna przez usługi FB, co pozwala na ciągły kontakt między studentami oraz pracownikami DWiWM. Międzynarodowa aktywność nauczycieli akademickich oraz doktorantów obejmuje także wyjazdy zagraniczne w celach naukowo-badawczych, tj. udział w konferencjach, sympozjach (ponad 100 w ciągu ostatnich 6 latach), oraz staże i inne wyjazdy związane z realizacją projektów badawczych, koordynowane przez Dział Nauki. Co roku kilku pracowników wyjeżdża na krótkoterminowe staże naukowe, podczas których dokonuje wymiany doświadczeń dydaktycznych i wygłasza wykłady (np. na Uniwersytecie w Bańskiej Bystrzycy w 2019 r. i 2023 r., w Jelgawie na Łotwie w 2018 r.). Długie staże są

realizowane rzadziej, np. 3-miesięczny w 2018 r. na Uniwersytecie im. I. Franki we Lwowie oraz w 2019 r. 2-tygodniowy staż w Uniwersytecie w Liège.

Studenci kierunku geografia korzystają przede wszystkim z możliwości realizacji części programu studiów w ośrodku uniwersyteckim, z którym Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UJK zawarł umowy w ramach programu Erasmus+. Zakres mobilności określa 8 umów (podpisanych na lata 2021-2027), dotyczących wymiany studentów (studia i praktyki) oraz wymiany wykładowców i pracowników. Są to: Cypr (Casa College), Estonia (Tallinna Tehnikakool), Łotwa (Daugavpils Universitate), Łotwa (Latvia University of Life Science and Technologies – 2 umowy), Macedonia Północna (Goce Delcev University), Macedonia Północna, (University "St Kliment Ohridski" – Bitola), Portugalia (Instituto Politecnico de Beja). W latach 2018-2023 w ramach programu ERASMUS+ z IGiNoŚ wyjechało na studia, staże zagraniczne i praktyki 38 studentów, w tym 6 studiujących na kierunku geografia. Natomiast, z uczelni partnerskich na studia w analogicznym okresie przyjechało 3 studentów. W ramach Erasmus+, w analogicznym okresie, wyjechało z IGiNoŚ do zagranicznych ośrodków naukowych 7 pracowników badawczo-dydaktycznych oraz 1 pracownik administracyjny. W IGiNoŚ przebywało 14 pracowników naukowych z ośrodków zagranicznych (z Łotwy i z Ukrainy). Pracownicy i studenci często uczestniczą w różnego rodzaju kursach i konferencjach naukowych on-line, np. w ramach wirtualnej konferencji naukowej GEOBALCANICA 6th International Scientific Conference, która odbyła się w maju 2020 r. w Macedonii, ogłosili 9 referatów.

Mobilność studentów geografii polegająca na realizacji części programów studiów w zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich odbywa się na podstawie umów podpisanych na lata 2021-2027 w ramach programu Erasmus+, dedykowanych studentom kierunków ochrona środowiska oraz turystyka i rekreacja. W związku z tym faktem rekomenduje się podjęcie działań w celu rozszerzenia zakresu obowiązujących umów z uczelniami partnerskimi o kierunek geografia oraz ewentualne podpisanie nowych umów z uczelniami, z którymi UJK już współpracuje na polu naukowym. Na taką możliwość wskazują kierunki mobilności pracowników badawczo-dydaktycznych. Działania te mogą wydatnie przyczynić się do zwiększenia aktywności studentów kierunku geografia, a tym samym do pełniejszego wykorzystania korzystnych warunków mobilności studentów, które zostały stworzone w IGiNoŚ.

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia jest monitorowane na kilku szczeblach: Uczelni, Wydziału i Instytutu. Kwestie te reguluje Procedura oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia W IGiNoŚ monitorowanie odbywa się w formie audytu wewnętrznego. Ocenie podlegają m.in.: (1) oferta zajęć dydaktycznych prowadzonych w języku angielskim; (2) udział w wymianie studentów własnych i z zagranicznych uczelni partnerskich oraz nauczycieli akademickich; (3) wpływ czynników merytorycznych i ekonomicznych na proces umiejdzynarodowienia w ramach programów ERASMUS+. Działania te są pomocne w weryfikacji rodzaju, zakresu i zasięgu aktywności zarówno studentów jak i kadry oraz służą doskonaleniu i wprowadzaniu nowych inicjatyw intensyfikujących umiejdzynarodowienie kształcenia. W tym zakresie istotne znaczenie posiadają także systematyczne działania koordynatora instytutowego ds. Erasmus+, np. spotkania informacyjne ze studentami (np. w marcu 2023) oraz formalne rozmowy z uczestnikami programu ERASMUS+, pozwalające określić problemy, z jakimi zetknęli się podczas pobytu zagranicą. Studenci, począwszy od roku akademickiego 2021/2022 mają możliwość oceny stopnia umiejdzynarodowienia studiów. Bowiem, do ankiety na temat jakości kształcenia dodano 1 pytanie dotyczące warunków stworzonych przez Uczelnię w tym zakresie. Z kolei, studenci zagraniczni po zakończeniu pobytu wypełniają ankietę badającą poziom satysfakcji z pobytu, która wpływa na wiele aspektów dydaktyczno-organizacyjnych. Wyniki oceny stopnia umiejdzynarodowienia kształcenia oraz opinie studentów przyczyniają się do podejmowania działań doskonalących, sprzyjających intensyfikacji mobilności nauczycieli akademickiej

i studentów, w tym mobilności wirtualnej. Przykładem może być w tym zakresie prowadzenie kampanii informacyjnych zachęcających do mobilności oraz rozszerzanie oferty dydaktycznej, np. poprzez wprowadzenie do niej wykładów zagranicznych nauczycieli akademickich (w tym formie on-line).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W IGiNoŚ, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, stworzono warunki, które sprzyjają umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku geografia. Nauczyciele akademicy stanowiący kadre kierunku są właściwie przygotowani do prowadzenia zajęć dydaktycznych w języku angielskim, czemu sprzyja rozwinięta międzynarodowa współpraca naukowa, stałe wsparcie ze strony Uczelni w zakresie rozwoju kompetencji językowych oraz możliwość uczestniczenia w różnych formach wymiany międzynarodowej. Studenci kierunku geografia mają korzystne warunki do nabycia kompetencji niezbędnych do uczenia się w językach obcych, zarówno w ramach zajęć obligatoryjnych i fakultatywnych organizowanych na kierunku, jak i w ramach mobilności. Oferta zajęć w językach obcych stymuluje międzynarodową wymianę studentów i kadry. Ocena rodzaju, zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia kształcenia jest dokonywana systematycznie. Uwzględnia opinie studentów i pracowników, a jej wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących mających na celu zwiększanie stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów i kadry.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na kierunku geografia na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach ma charakter systematyczny, wielopłaszczyznowy i zawiera różnorodne rozwiązania wykorzystujące najnowsze technologie, które dostosowane do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Na kierunku obecne jest wsparcie w procesie uczenia się realizowane przez kadre dydaktyczną w formie bieżącego i bezpośredniego kontaktu za pośrednictwem konsultacji. Każdy nauczyciel akademicki podaje do wiadomości studentów informacje związane z terminem dostępnych konsultacji. Zbiórca wykaz dotyczący wszystkich jest dostępny dla studentów zarówno stacjonarnie, na tablicy informacyjnej na terenie kampusu, jak i online na stronie internetowej Wydziału. Podczas konsultacji studenci mają możliwość odbycia rozmowy o bieżących postępach i brakach, otrzymując wskazówki w

jaki sposób mogą je uzupełnić. W trakcie konsultacji możliwe jest także poszerzenie wiedzy na wskazane przez studentów tematy.

Studenci podczas realizacji praktyki zawodowej objęci są nadzorem Kierunkowego Opiekuna Praktyk. Przedstawia on studentom regulamin oraz program praktyki, którą będą odbywać. Zajmuje się też prawidłowością przebiegu procesu realizacji praktyk oraz dokonuje zaliczenia jej. Kierunkowy Opiekun Praktyk dostępny jest dla studentów w przypadku pojawienia się trudności i problemów w odpowiedniej realizacji praktyki zawodowej.

W ramach wsparcia w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość studenci mają dostęp do wdrożonych na Uczelni narzędzi informatycznych. Wśród nich znajduje się wewnątrzuczelniana platforma e-learningowa, na której udostępniane są materiały dydaktyczne, platforma do komunikacji oraz prowadzania zajęć zdalnych oraz system wirtualnej uczelni. Na stronie internetowej dostępne są materiały szkoleniowe dotyczące sposobu wykorzystywania dostępnych narzędzi i platform. W przypadku problemów technicznych studenci mogą zwrócić się do działu IT, gdzie otrzymują niezbędną pomoc.

Studenci kierunku mają możliwość podjęcia działalności naukowej w ramach oferowanego wsparcia. Studenci działający naukowo otrzymują w tym zakresie opiekę w ramach działalności Kół Naukowych. Na Wydziale dostępne jest 5 kół naukowych, których tematyka skierowana jest do studentów kierunku geografia. Studenci prezentują wyniki swoich badań na konferencjach naukowych oraz tworzą publikacje naukowe. Władze udzielają w tym zakresie niezbędnego wsparcia organizacyjnego oraz finansowego. Nad działaniami podejmowanymi w ramach kół naukowych czuwa Opiekun Koła Naukowego. Studenci wyróżniający się w nauce mają zapewnione wsparcie finansowe ze strony uczelni oraz możliwość ubiegania się o stypendium rektora. Studenci aktywnie mobilizowani są do podjęcia działalności naukowej. Nauczyciele akademicki wspierają studentów w przygotowaniach do udziału w konferencjach naukowych, w procesie przygotowania publikacji naukowych i podczas realizowania prac badawczych. Uczelnia bierze udział w projektach zewnętrznych, których beneficjentami są studenci. Na kierunku realizowany był np. projekt AKCELERATOR ROZWOJU Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W jego ramach zorganizowano szkolenie, którego celem było nabycie dodatkowych kwalifikacji zawodowych wykraczających poza program studiów.

Studenci kierunku geografia mogą realizować studia w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów. Zasady ubiegania się o takie dostosowanie określone są w Regulaminie Studiów. Indywidualna Organizacja Studiów przysługuje określonej grupie studentów. Wśród nich wymienieni są studenci będący w ciąży lub posiadający potomstwo. Grupa ta nie może uzyskać odmowy na otrzymanie Indywidualnej Organizacji Studiów. W pozostałych przypadkach decyzję podejmuje Władze Wydziału. Indywidualna organizacja studiów może zostać ustalona w szczególności dla studenta będącego członkiem sportowej kadry narodowej lub sekcji sportowej reprezentującej Uczelnię w rozgrywkach ligowych przynajmniej na szczeblu wojewódzkim, wykazującego się wyróżniającą aktywnością na rzecz Uczelni, będącego w trudnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej, posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności, mającego status opiekuna osoby z niepełnosprawnością, przyjętego w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, realizującego studia według indywidualnego programu studiów. Proces rozpoczęcia działalności na rynku pracy wspierany jest przez Akademickie Biuro Karier. Realizuje ono projekty związane z wyposażeniem studentów w wiedzę niezbędną w procesie poszukiwania pracy oraz rozpoczynania działalności zawodowej. Studenci otrzymują informację o ofertach pracy i staży. Dostępne są indywidualne konsultacje z doradcą ds. przedsiębiorczości.

Na kierunku studenci z niepełnosprawnościami znajdują się pod opieką prodziekana ds. kształcenia oraz ogólnouczelnianego Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Informacje o dostępnych

formach i zasadach wsparcia tej grupy studentów dostępne są na stronie internetowej oraz bezpośrednio w siedzibie Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Studenci mogą korzystać z pomocy asystenta dydaktycznego, tłumacza języka migowego, wypożyczenia sprzętu, konsultacji z języka obcego dla osób niesłyszących i niedosłyszących, szkoleń, warsztatów, usług doradczych oraz konsultacji psychologicznych. Procedura wsparcia studentów z niepełnosprawnościami jest sformalizowana, transparentna i dostępna na stronie internetowej. Wszyscy studenci kierunku, którzy doświadczają kryzysu zdrowia psychicznego mogą otrzymać pomoc Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji.

Studenci, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej mogą wnioskować o uzyskanie wsparcia finansowego w postaci stypendium socjalnego oraz zapomogi. Informacje dotyczące systemu wsparcia finansowego znajdują się na stronie internetowej Uczelni, są także przedstawiane na początku każdego nowego roku akademickiego na spotkaniach organizacyjnych.

Sposób zgłaszania skarg i wniosków przez studentów w sprawach związanych z organizacją i przebiegiem procesu kształcenia oraz obsługą administracyjną jest przejrzysty. Dostępna jest Procedura rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym, która obejmuje swoim zasięgiem studentów. Na kierunku podejmowane są działania edukacyjne w tym zakresie dla nowoprzyjętych studentów.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się, w tym kadry administracyjnej, odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Zasady pracy Dziekanatu oraz kontakt do niego są dostępne są dla studentów, godziny pracy dostosowane są do potrzeb studentów.

Na kierunku podejmowane są działania skierowane do studentów związane z promowaniem udziału w wymianach międzynarodowych, które mają na celu zachęcić studentów do skorzystania z dostępnej oferty.

Studenci kierunku mają możliwość podjęcia działania w strukturach samorządowych. Przedstawiciele studentów biorą udział w projektowaniu programu studiów oraz opiniują zmiany w nim. Przedstawiciele studentów obecni są w zespołach projakościowych funkcjonujących na Uczelni. Uczelnia zapewnia warunki do funkcjonowania samorządu studentów, wspierając go materialnie oraz pozamaterialnie. Środki finansowe na działalność samorządu przydzielane są zależnie od potrzeb i planów zgłaszanych przez przedstawicieli. Wspieraniem rozwoju i zainteresowań studentów zajmują się Centrum Kultury i Nauki UJK oraz Centrum Sportu, które podejmują inicjatywy skierowane do studentów.

Studenci kierunku mają możliwość wypełnienia ankiet. Na Uczelni działa procedura ogólnouniwersyteckich badań ankietowych. Określa ona zasady przekazywania uwag i sugestii studentów w formie ocen zajęć i osób je prowadzących. Proces zbierania odpowiedzi realizowany jest za pośrednictwem Wirtualnej Uczelni. Studenci mają możliwość oceny udzielanego wsparcia w procesie uczenia się, w tym zadowolenie z obsługi administracyjnej w zakresie planowania zajęć, obsługę Dziekanatu w sprawie udzielania świadczeń dla studentów, obsługę związaną z tokiem studiów, organizację i jakość obsługi w Bibliotece, organizację i jakość obsługi w Uniwersyteckim Centrum Sportu w Kielcach, organizację i jakość obsługi w Akademickim Biurze Karier, organizację i jakość obsługi w Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, organizację i jakość obsługi w Centrum Wsparcia Psychologicznego i Psychoedukacji, poziom satysfakcji ze studiów, przygotowania zawodowego. Dokonywana jest ona za pomocą badań ankietowych oraz bieżącego kontaktu z Władzami Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów kierunku geografia na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach w procesie uczenia się prowadzone jest systematycznie, wielopłaszczyznowo i przybiera zróżnicowane formy wykorzystujące nowoczesne technologie, adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania do wejścia na rynek pracy.

Studenci wybitni otrzymują wsparcie w postaci stypendiów naukowych. Wsparcie studentów uwzględnia ich różnorodne aktywności. Na kierunku obecne są dostosowania dla studentów z niepełnosprawnościami. System zgłaszania przez studentów skarg i wniosków jest obecny. Obecne są procedury przeciwdziałania dyskryminacji oraz sytuacjom konfliktowym. Samorząd Studentów otrzymuje wsparcie materialne oraz merytoryczne. Studenci biorą udział w działaniach organów zajmujących się monitorowaniem i poprawą jakości kształcenia na kierunku. Dokonywany jest przegląd satysfakcji z udzielanego wsparcia w procesie uczenia się. Studenci mają do dyspozycji anonimowe ankiety, które oceniają zadowolenie ze studiów oraz udzielanego wsparcia Uczelni w procesie uczenia się. Wyniki tych przeglądów poddawane są analizie, działania naprawcze i udoskonalające są podejmowane w ich wyniku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Podstawowymi publicznie dostępnymi źródłami informacji o wizytowanym kierunku studiów geografia są strony internetowe Uczelni, Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, a także Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku UJK. Strony www. Wydziału zawierają wszystkie niezbędne informacje odpowiednio o jego strukturze, władzach i administracji, badaniach naukowych oraz ofercie dydaktycznej. Z kolei, na stronie WWW. Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku osoba zainteresowana znajdzie wszystkie niezbędne informacje dotyczące kierunku studiów geografia, w tym krótki opis kierunku i kompetencji uzyskiwanych przez absolwentów oraz możliwości pracy po ukończeniu studiów. Tu też znajdują się szczegółowe informacje dotyczące programu i planu studiów, kart przedmiotów, zakładanych efektów uczenia się i sposobów weryfikowania ich osiągnięcia, a także zasad dyplomowania. W zakładce KANDYDACI znajdują się linki do stron zawierających wszystkie szczegółowe informacje, jakich oczekiwać mogą kandydaci na studia, w tym min. dotyczące warunków przyjęcia na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów. Na stronach internetowych Uczelni znaleźć

też można informacje dotyczące uczelnianego Biura Karier oraz pomocy oferowanej osobom z niepełnosprawnościami. Na stronach www. Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku znaleźć też można szeroką i łatwo dostępną informację o bieżących wydarzeniach naukowych. W opinii zespołu oceniającego PKA strony internetowe Uczelni oraz Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych oraz Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach są prowadzone dobrze i zawierają wszystkie niezbędne informacje, jakich mogą oczekiwać różne grupy interesariuszy zewnętrznych (głównie kandydaci na studia) i wewnętrznych (głównie studenci) bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, sprzętem i oprogramowaniem, a także w sposób umożliwiający korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami.

Na podkreślenie zasługuje dwujęzyczność strony www. Uczelni (wersje polsko- i angielskojęzyczne). Syntetyczne informacje o Uczelni, kierunkach i programach studiów oraz zasadach rekrutacji zawarte są też w Biuletynie Informacji Publicznej.

Interesującą inicjatywą, skierowaną głównie do potencjalnych kandydatów na studia, są organizowane w Uczelni Dni Otwarte, informację o których znaleźć można na stronie www. Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku. W programie Dni Otwartych znaleźć można interesujące prezentacje, prowadzone są także zajęcia warsztatowe, adresowane przede wszystkim do młodzieży szkolnej, w tym takie, jak np. „Historia zapisana w kamieniu”, GIS, czyli mapa na komputerze”, czy „Znaczenie pomiarów meteorologicznych dla życia człowieka” i in. Pracownicy Instytutu prowadzą także interesujące wykłady dla uczniów szkół ponadpodstawowych, zaś we współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli prowadzą wykłady dla nauczycieli geografii. Ważną rolę w komunikowaniu się z otoczeniem pełni profil Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku UJK na FB, gdzie użytkownik znajdzie bieżące informacje o wykładach, seminariach, konferencjach itp. a także o bieżącym życiu Jednostki. Ten sposób komunikowania się z otoczeniem jako „żywy” i dotyczący aktualnych danych spełnia istotną rolę w przekazie informacji.

Niezależnie od informacji o Uczelni, Wydziale i prowadzonych kierunkach studiów, dostępnych w sieci Internet oraz prezentowanych w ramach organizowanych wydarzeń promocyjno-edukacyjnych, osoby zainteresowane podstawowe bieżące informacje mogą uzyskać bezpośrednio w Dziekanacie lub zamieszczone na tablicach informacyjnych.

Jakość (kompletność i aktualność) informacji o wizytowanym kierunku studiów geografia oraz łatwość dostępu do nich jest regularnie monitorowana, a przekazywane informacje są aktualizowane. Uwagi oraz propozycje dotyczące doskonalenia przekazu mogą być zgłaszane przez studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych bezpośrednio do Dziekana (poprzez sekretariat), a także podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia oraz Rady Wydziału. Dostęp do informacji oceniają także w badaniu ankietowym studenci kończący studia. Zgłaszane uwagi i postulaty są analizowane przez Dziekana oraz Kierowników stosownych jednostek, a sugerowane działania doskonalące są na bieżąco realizowane.

Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UJK jest w pełni przygotowany do komunikowania się ze studentami drogą internetową w przypadku konieczności wprowadzenia zajęć w trybie on-line.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W przypadku ocenianego kierunku studiów geografia publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach jest realizowany w pełni przy użyciu różnych dróg przekazywania informacji i komunikowania się z potencjalnymi jej odbiorcami. Wydział dostarcza też szeroką i łatwo dostępną informację o bieżących wydarzeniach naukowych, a także prowadzi stale doskonaloną akcję promującą studia na wizytowanym kierunku geografia. Zapewniona jest łatwość odnalezienia wszystkich niezbędnych informacji istotnych z punktu widzenia zarówno interesariuszy wewnętrznych (studenci), jak też zewnętrznych (potencjalni kandydaci na studia). Wszelkie podawane informacje są aktualizowane, a sposób ich prezentacji podlega ocenie i doskonaleniu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Struktura zarządzania jakością kształcenia w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach jest precyzyjnie określona i ma typowy hierarchiczny charakter. Na poziomie Uczelni działa Uniwersytecka Komisja ds. Kształcenia, w ramach której funkcjonują: Zespół ds. Monitorowania Programów i Efektów Uczenia się, Zespół ds. Ewaluacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. Kadry Dydaktycznej i Procesu Kształcenia. Jednostką odpowiedzialną za organizację kształcenia na ocenianym kierunku geografia jest Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, zaś osobą bezpośrednio odpowiedzialną za ten proces jest Dziekan Wydziału, o czym stanowi Statut Uczelni. Na Wydziale Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, podobnie jak na innych wydziałach Uczelni, funkcjonują Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (KZJK) odpowiednie dla poszczególnych prowadzonych tam kierunków studiów oraz Zespoły ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia (ZEJK). Do kompetencji tych pierwszych należy monitorowanie i dokonywanie analiz jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, śledzenie procesu osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych etapach studiów, w tym także podczas procesu dyplomowania i na tej podstawie proponowanie zmian doskonalących. Z kolei do zadań funkcjonującego na Wydziale Zespołu ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia należy opiniowanie zmian doskonalących w programach studiów, które po akceptacji Dziekana, podlegają procedurze zatwierdzenia przez Senat Uczelni. W pracach obydwu Komisji działających w ramach Wydziału, oprócz pracowników Wydziału, biorą także udział przedstawiciele studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego, co zapewnia uwzględnianie potrzeb wszystkich grup interesariuszy. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria weryfikacji kandydatów.

Ocena wszystkich czynników składających się na jakość kształcenia na ocenianym kierunku geografia jest prowadzona regularnie. Obejmuje ona następujące działania: (1) prowadzone po zakończeniu każdego semestru badania ankietowe, w których studenci oceniają kompletność i poprawność realizacji zajęć dydaktycznych, w których brali udział, (2) coroczna ocena administracji wydziałowej

dokonywana przez studentów. (3) ocena ogólnego poziomu bazy dydaktycznej, zajęć dydaktycznych, programu i harmonogramu zajęć, wsparcia socjalno-bytowego, udogodnień dla osób z niepełnosprawnością, wsparcia działalności naukowej i kulturalnej dokonywana przez studentów na zakończenie cyklu kształcenia. Dodatkowo, ocenę zajęć prowadzonych w formie zdalnej w roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono wśród studentów metodą ankietową. Podobnie, w formie ankietowej, o ocenę jakości kształcenia poproszono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujących z Wydziałem. Raporty z badań ankietowych dotyczących szeroko rozumianej jakości kształcenia oraz wpływające z ich analizy wnioski i rekomendacje dotyczące działań doskonalących dostępne są na stronie www. Uczelni w zakładce JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA.

W opinii zespołu oceniającego PKA struktura systemu zarządzania jakością kształcenia w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, w tym w odniesieniu do wizytowanego kierunku geografia oraz zakres działania poszczególnych elementów systemu w stopniu wystarczającym służą doskonaleniu jakości kształcenia, a sam proces doskonalenia realizowany m.in. poprzez zmiany w programie studiów oparte na rzetelnych analizach prowadzony jest w sposób formalny w oparciu o przyjęte procedury. Wart podkreślenia jest fakt aktywnego, twórczego udziału w tym procesie wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych (pracownicy, studenci) oraz zewnętrznych (reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego). Zgodnie z obowiązującymi przepisami ocenę zewnętrzną jakości kształcenia przeprowadza też Polska Komisja Akredytacyjna i jej wyniki podaje do publicznej wiadomości.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Nauk Ścisłych i Przyrodniczych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów zostały formalnie przyjęte i w praktyce są konsekwentnie stosowane. Oceny programu studiów i treści nauczania dokonywane są z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz interesariuszy zewnętrznych i skutkują ustawicznym doskonaleniem jakości kształcenia. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie wewnętrznej i zewnętrznej, a jej wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--